

INTERSECTII



EDITOR
SibArt



REDACTIA

Coordonator ediție

Nicu Cârlig

Senior editor

Andrei Vartic

Echipa de redacție

Nicolae Ciobanu

Ion Mischevca

Vlad Madan

Vadim Bolocan

Camelia Bazarcă

Viorica Deleanu

Ilinca Babuci

Colaboratori

Mariana Țăranu, Alexandru Lupușor,
Eugen Frunză, Alexandru Lebedev,
Corneliu Comendant, Larisa Sârbu,
Marius Tărăță.

Concepție grafică

Ionuț Murgu

Fotografie

MEDIA ART

ISSN 2065 - 0531

2009

intersectii.revista@gmail.com

CUPRINS

„Dacă Prutul ar vorbi... l-aș ruga pe el să ne facă dreptate...”	3
24 ianuarie. După 150 ani de Unire	4
Asociațiile Studenților Basarabeni din România despre Unirea de la 1859	5
„Moștenirea Gojdu este o parte din ființa națiunii române...”	7
În fața Ispitei	10
Patriotismul incompetent	11
Așteptările electoratului și soluțiile opoziției	11
Republica Moldova în fața unui nou examen politic	12
„Compania” pre-electorală din RM	13
Imagini distorsionate asupra românilor din Franța	14
Violența împotriva copiilor, un rezultat al imaginilor televizate	15
„Ingredientele unui tânăr activ”	16
Online - Offline	17
Lipsa limbajului cult	18
Silviu Guga. Băiatul din două lumi	18
Creația vie a lui Grigore Vieru	19
Între Valentin și Dragobete	20
Amazing Prague	21
Discriminarea - Cine pe cine	22

Potrivit Art. 206 C.P., responsabilitatea
juridică pentru conținutul articolelor
aparține autorilor.

Deasemenea, subliniem faptul că nu
toate articolele publicate au în totalitate
și valoare actuală; dar, potrivit normelor
jurnalistice internaționale, nu intervenim
în textele originale, responsabilitatea
aparținând și traducătorilor.

„Dacă Prutul ar putea vorbi... l-aș ruga pe el să ne facă dreptate...”

Am posibilitatea de a trăi într-o eră a contrastelor. Da, existau și pe vremea când părinții mei erau studenți, cetățeni ai URSS, dar, spre deosebire de mine și de generația mea, ei nu interacționau direct cu ele.

Unii numesc chestia asta globalizare, eu o numesc împărțea de profit. Mă rog, nu despre asta vreau să vorbesc.

Daca tot ziceam de contraste – Botgros cu „Lăutarii” săi este primit cu brațele deschise și adorat în Țara de la Vest de Prut, pe când în partea estică a Prutului, este avertizat cu regularitate de către Talpa Iadului să o lase mai moale cu “activitățile”. Îmi asum responsabilitatea pentru afirmația asta.

Paralele de genul acesta ar putea continua, dar am vrut să ajung la ideea că trebuie să ne trezim odată și să conștientizăm faptul că nu imbecilii care se ascund după perdele doctrinare și ideologice ne vor înfăptui idealurile și ne vor scuti de nevoi și greutăți, ci oamenii care la Est sunt amenințați, iar la Vest adorați, fie că mai exista ei (pamântește) sau nu...

La mijloc stă râul Prut, care le vede, le inghite și le rabdă pe toate. Dacă Prutul ar putea vorbi... l-aș ruga pe el să ne facă dreptate...

Pe măsură ce trece timpul, încep să înțeleg tot mai multe lucruri. Astfel, dacă Prutul le privește pe toate fiind la mijloc, eu am decis să fac asta dintr-o parte. Am zis că în felul ăsta mai prind un iepuras și reușesc să obțin niște idei, oportunități, instruire care să-mi facă viața și gândirea mai cultivată.

Mă aflu la mijlocul a două mari civilizații europene: cea franceză și cea germană. Parca mă aflu pe altă lume, de fapt, când imi amintesc de locurile natale, practic, e o diferență de nivel.

Aici, la o petrecere studentească, pot să beau o bere cu președintele uneia dintre cele mai mari universități din Franța, cu mult zgomot, mulți oameni, mult alcool și prea multă libertate.

Aici, oamenii care asigură securitatea și ordinea chefului la care eu beau bere cu președintele se oferă să imi cheme un taxi sau să caute apă unor studenți oboșiți.

Și aici se fac greve, Franța e țara grevelor, cu siguranță. Dar aici oamenii sunt ascultați, pentru că se lucrează pentru ei și pentru bunăstarea lor. La mine acasă oamenii fac greva o oră, o zi, o săptămână, o lună și nimeni nu-i

ascultă; văzând că sunt ignorați, pleacă capul în jos și se întorc să tragă în plug, mai departe...

În ultimul timp în „Republica Moldova” (scriu cu ghilimele pentru că nu recunosc acest teritoriu decât ca un pseudostat) apar tot mai mulți tineri care promovează o schimbare, cu o ardoare devenită aproape nebunie. Eu nu îi consider decât niște pioneri, adaptați perfect “sistemului”, dar cu o minusculă diferență de mentalitate, care, pe lângă popularitate, râvnesc și ei la un fotoliu moale și la imunitate (nu biologică, desigur). Acești fii ai democrației și liberalismului, așa cum se cred ei a fi, mai sunt și agresivi, pe deasupra, când le pui întrebări mai înțepătoare sau îți manifesti un dezacord cu ceea ce spun ei.

Apoi, mai apar tot felu de „analști politici”, majoritatea dintre ei tot tineri. Eu îi văd doar ca pe niște studenți care au avut pile la profesori, puțină voință ca să învețe mot-à-mot cursul de la universitate, ieșind astfel eminenti, și care acum s-au apucat să-și facă „carieră”, prin tot felul de rezumate ale unor articole din presa locală și internațională pe care le prezintă drept “analize politice”.

Prefer să mă uit o zi întreagă la Mircea Badea decât să-i citesc pe ei.

Poate cineva va strâmba din nas când îmi va citi articolul și îmi va critica limbajul și maniera de a scrie. Iertată să fiu, dar nu mi-a fost cu puțință niciodată să scriu scenarii de circ într-un limbaj de lemn.

Nu am înșirat ideile de mai sus inspirată fiind de electorala moldovenească, a fost doar o coincidență. Spre deosebire de alții (vezi mai sus), eu mă strădui să fiu mereu trează, echidistantă și neinfluențată.

De cele mai multe ori aleg să îl citesc pe Vieru, Eminescu, Păunescu, să îi ascult pe soții Aldea-Teodorovici ca să înțeleg cum trebuie să procedez și ce (sau pe cine) trebuie să aleg, decât să urmez indicațiile unor înfumurați nomencluriști care și-au luat drept scut imaginar iluzia Europei.

Respect pentru Mircea Badea și celebra lui frază: „Trăim în România, și asta ne ocupă tot timpul”. Înlocuiesc lesne „România” cu „Republica Moldova” și sensul nu se schimbă deloc.

**Deleanu Viorica
Strasbourg**

24 ianuarie. După 150 ani de Unire



La fiecare 24 ianuarie, de ziua Unirii Principatelor, este necesar să ne întrebăm (cât mai mulți români) dacă cei care iau decizii pentru poporul român se gândesc și la ziua lui de mâine (trecând peste iubirile lor de sine, iubirile lor de cabinetele somptuoase de la București și Chișinău sau de căpătuială din banul public: a lor și a familiilor lor). Trebuie să punem întrebarea asta, fiindcă rădăcinile pe care stă națiunea română (folosim sintagma „american nation”, tot așa ca și președinții americani!!!) s-ar putea să se usuce, să putrezească sau să fie tăiate, dacă temelia noastră de ființare nu este armonizată cu noua stare a lumii; fiindcă tehnologic, energetic, ecologic, climateric, dar mai ales etnocultural, spiritual și religios, poporul român se află acum pe harta de interacțiuni globale, care îl afectează profund în fiecare clipă; fiindcă noua stare a lumii, care a provocat și ieșirea lui în istorie prin fondarea principatelor, ia închis drumul spre autohtonă anonimă din Evul Mediu, prin care s-a salvat de necruțătoarea invazie nomadă de atunci.

Au trecut 150 de ani de Unirea miraculoasă (fiindcă s-a făcut în pofida dorinței colective a marilor puteri de atunci) ca celor două principate românești. Câți au fost cei care au proiectat și realizat Unirea? Puțini. Foarte puțini, în comparație și cu acea clasă politică de atunci, și cu cea de acum. Dar câți au muncit ca să pregătească Unirea și sub aspect politic, și sub cel vamal, tehnologic, istoric, diplomatic etc.? Foarte mult. Unii s-au jertfit. Ca Bălcescu sau Russo. Alții au riscat cu domnia. Ca Alexandru Ioan Cuza. Alții s-au stins încet de la faptul că nu au fost nici măcar lăsați să intre pe teritoriul principatelor. Ca Alexandru Hâjdău, autorul celebru al celebrei - dar necitite azi - „Epistole către români”. Marea lucrare a Unirii s-a făcut în pofida tuturor greutăților. Inclusiv și cu aportul - teritorial și intelectual - al Basarabiei. S-a făcut bine. S-a făcut în pofida tuturor acțiunilor dușmănoase ale celor trei imperii din jur. S-a făcut și în pofida ignoranței și a intereselor meschine ale unei mari părți a clasei boierești. Dar ce a dat poporului român Unirea Principatelor într-un singur stat național?

Unirea de la 1859 a făcut imposibilă asimilarea poporului român prin încorporarea lui în cele trei imperii limitrofe (lucru jinduit foarte tare de acele imperii) și a creat toate premisele pentru ca, în 1918, să se înfăptuiască unirea tuturor românilor în regatul România Mare. Ea a demonstrat vocația spirituală a poporului nostru, cântată înainte de Unire de Hâjdău, Heliade, Bălcescu, Russo, Alecsandri. Ea a armonizat tradițiile milenare românești

cu noua democrație a lumii: dacă Unirea nu se făcea cu introducerea votului universal (în limitele colegiilor electorale de atunci), nenorocirile sociale și politice ar fi adus multe catastrofe poporului român. Apoi votul universal (repetăm, cu toate pripoanele - citește dandanachii - lui de moment) a fost întărit prin reformele profunde, inclusiv prin reforma agrară, care a stimulat și dezvoltarea industrială. Le-au plăcut, nu le-au plăcut marilor proprietari de pământ reformele lui Cuza-Kogălniceanu, dar ele (reformele) au dat României bilet de acces în toată structura celei de-a doua revoluții tehnologice. Fabricile, universitățile, armata, școlile în tot satul, căile ferate, șoselele, băncile, arhitectura, literatura, pictura, industria petrolului și a cărbunelui, fabricile de electricitate etc. nu au întârziat să apară în România tocmai fiindcă părinții Unirii de la 24 ianuarie 1859 au realizat la timp reformele de care avea nevoie poporul român. Micul Paris nu s-a creat din vânare de vânt, ci din lucrul necesar al reformelor, care nu au distrus rădăcinile poporului român, ci le-au întărit. Atunci când Mircea Vulcănescu, el însuși un reformator de geniu, cerceta dimensiunea românească a existenței la 1944, el demonstra, de fapt, lucrarea formidabilă a reformelor care au urmat după 24 ianuarie 1859, reforme care nu au distrus temelia ontologică (numită de Mircea Eliade „ontofanie”) - sacră, spirituală, sedentară, casnică și creștină - a poporului român, ci au întărit-o. Și încă substanțial. Abisul care a distrus România Mare și din care nu putem ieși nici astăzi urmează încă să fie estimat nu doar politic (prin lichidarea consecințelor pactului dintre Hitler și Stalin din 23 august 1939), ci și din punct de vedere istoric, diplomatic, militar, economic, social.

Un alt mare merit al generației Unirii de la 24 ianuarie este că a reușit să convingă puterile occidentale că pacea generală și prosperitatea Europei pot fi atinse numai printr-o Românie unită și puternică. Se pare că acei Kogălniceni din generația Unirii cunoșteau mult mai bine harta geopolitică a Europei decât actuala generație de politicieni. O Românie puternică stopa interesul otoman, dar și cel rusesc, spre inima Europei. O Românie puternică scădea din forța interesului central-european. O Românie puternică prelungea civilizația europeană spre zonele dinspre care Europei îi veneau cele mai mari nenorociri. Cu vreo patru ani în urmă, academicianul Eugen Simion, pe atunci președinte al Academiei Române, se plângea că nu are susținerea statului român pentru editarea academică a uriașei opere a lui Mihai Eminescu. Avea asemenea probleme Vasile Alecsandri atunci când, trecând și el peste

iubirile sale de sine, edita poeziile populare ale românilor în limbile europene, pentru a demonstra cât de adâncă și vastă este matricea spirituală a acestui popor de la marginea Europei? Nu le avea. Fiindcă interesul național al României era promovat cu insistență de politicienii de la 24 ianuarie 1859 și prin valorile spirituale ale românilor, nu doar, repetăm, prin înfumurările lor.

La fiecare început de an, pe 24 ianuarie, câte-va lucruri esențiale se cer a fi lămurite ritualic de către fiecare român cu minte pe umeri. Dacă actualele vârfuri ale națiunii române lucrează pentru ziua ei de mâine (așa, ca acest popor european să aibă devenire politică și economică, păstrându-și tradițiile spirituale și economice, și spațiul de geneză). Dacă România își armonizează corect economia sa (inclusiv finanțele, comerțul și schimburile culturale) cu cea a lumii (așa ca poporul român să nu se transforme în consumator și serv al produselor din alte părți). Dacă starea culturii poporului român da șanse unui Alecu Russo să descopere o nouă „Mioriță”, matricea spiritualității românești după Mircea Eliade („lipsa de teamă în fața morții”, mai spunea Mircea Vulcănescu în 1944), dar de la 24 ianuarie 2009; dacă un Vasile Alecsandri poate

scrie „Hora Unirii” de la 24 ianuarie 2009; dacă un Mihai Eminescu poate scrie „Scrisoarea a III-a” (mai necesară la 2009 decât la 1875); dacă e posibil un alt Brâncuși, românesc, dar și universal; dacă e posibil un alt Enescu, cu un nou și magistral unison românesc; dacă nu moare în moartea boilor un alt Grigorescu; dacă un alt Caragiale poate descoperi în scrisorile pierdute ale politicienilor de azi toată drama și comedia ce macină și construiește palatele puterii de la București și Chișinău, dar și pe cele din fiecare județ sau comună unde respiră un suflet de român. Și dacă actuala clasă de diplomați români a reușit să demonstreze cancelariilor euroatlantice cât de importantă pentru pacea și bunăstarea Europei este întărirea economico-spirituală a României anume aici, la Porțile Orientului, la hotarul dintre ordinea și dezordinea lumii...

La fiecare început de an, este obligatoriu ca tot românul să vadă dacă 24 ianuarie 1859 are urmași. Dacă spiritul Unirii este viu. Dacă nu a fost uitată Marea Unire de la 1918. Dacă toți românii sunt împreună. Dacă poporul român și România, la trecutul mare, au și un mare viitor.

Andrei Vartic

Asociațiile Studenților Basarabeni din România despre Unirea de la 1859

La 24 ianuarie se împlinesc 150 de ani de la Unirea Principatelor Române, Mica Unire cum i se mai spune. Pentru toți cei “cu inima română”, această dată reprezintă prima etapă în consolidarea unității naționale și a națiunii române.

Sub imperativul schimbărilor pe care le suferea întreaga Europă, trecută prin mișcările revoluționare progresiste care au cuprins-o la 1848, dar și în contextul slăbirii celor două puteri ocupante, Rusia (protectoare) și Imperiul Otoman (suzerană), românii din Moldova și Țara Românească profită de moment și îl aleg la 5/17 ianuarie, prin Adunarea Electivă a Moldovei, domn pe Alexandru Ioan Cuza, ”om nou la legi noi” - după cum aprecia Mihail Kogălniceanu.

Alegerea lui Cuza drept domnitor în Moldova și Țara Românească prin actul de la 24 ianuarie 1859, a inaugurat politica faptului împlinit și a determinat, pe plan internațional, o reacție contradictorie. Situația creată în cele două Principate a fost obiectul Conferințelor de la Paris, 26 martie/7 aprilie și 25 august/6 septembrie, unde, în final, a fost recunoscută dubla alegere de toate puterile europene.

V. Boerescu, în “Naționalul” din 14/26 august 1858 arăta: ”Europa ne-a ajutat... rămâne a ne ajuta noi înșine. Noi mulțumim Europei că ne-a arătat că Unirea poate fi posibilă”. Acum, la 150 de ani de la înscăunarea unui singur domnitor pentru ambele Principate, când s-au pus bazele României moderne, datoria de a duce la bun sfârșit

cea ce au început predecesorii ne revine nouă.

Având în vedere acest fapt, redăm în continuare opiniile asociațiilor studenților basarabeni din România cu privire la însemnătatea Unirii de la 1859.

Liga Tinerilor Basarabeni din Galați (G.I.): „*Românii de pretudindenii, încă, mai visează la acele vremuri de la Unirea din 1859, însă mulți văd doar fapta măreață a pașoptiștilor sau a lui Cuza, ei trăiesc în monotonia timpului, din cauza situației social-politice. Românilor li s-a deschis cartea neamului lor, dar uneori aceștia uită să o citească.*”

Grupul de Inițiativă Basarabească din Gluj-Napoca: „*Pentru trecutul care leagă privirile tuturor ce privesc prin prisma simțului de apartenență la neam, pentru spiritul de fi împreună și de a lupta pentru rădăcinile noastre, pentru speranța crescută de ei, cei care au crezut în Mica Unire, noi suntem alături și împărtășim emoțiile și mândria de a ne numi români. Mărturia de ieri este dovada de mâine pe care noi suntem datori să o păstrăm cu sfințenie. E ziua noastră a tuturor, ce ne unim pentru ceea ce suntem, feliicitări!*”





„Organizația Studenților Basarabeni din Sibiu (G.I.) comemorează împlinirea a 150 de ani de la prima Unire a Principatelor Moldovei și Munteniei, marcată de abilitatea și talentul remarcabil al lui Alexandru Ioan Cuza, simbolul schimbării, dreptății și al principiului binelui. Ne dorim o minte luminoasă și integritate interioară care să se manifeste în toate dimensiunile existenței noastre.”

„La împlinirea celor 150 de ani de la Mica Unire, eveniment unic și neprețuit în istoria României de astăzi și a tuturor românilor de pretutindeni, Organizația Studenților Basarabeni din Timișoara se închină în fața strămoșilor care prin voință și credința într-un singur neam, reprezintă și astăzi un model pentru generațiile care le-au urmat. Sărbătoare frumoasă tuturor românilor, oriunde s-ar afla !”

Asociația Studenților și Elevilor Basarabeni din Oradea: „Unirea Principatelor Române reia drumul speranței după 1600, și îl continuă, îndreptându-se spre Marea Unire a tuturor românilor din 1918. Iată unde stă greutatea acestui eveniment istoric. Axa reîntregirilor, însă, este permanent întreruptă, iar anul 1991 nu a vrut să o refacă. De aceea, pentru noi, acest drum continuă. De aceea, pentru noi, Marea Unire se produce la timpul prezent.”

Grupul de Inițiativă al Românilor din Basarabia, Suceava: „Unirea Principatelor Moldova și Țara Românească,

numită și Unirea cea Mică, a avut loc la data de 24 ianuarie 1859. Aceasta reprezintă un act de o importanță incomensurabilă pentru națiunea română, deoarece a dus la constituirea României Mari, la împlinirea visului românesc și la realizarea năzuințelor noastre comune.”

„Ținând cont de toate aspectele relevate mai sus, Liga Studenților Basarabeni din București (G.I.) vine să felicite toți românii cu importantul moment istoric pe care îl sărbătorim și să precizeze că acest eveniment nu poate să fie interpretat decât ca un precedent care nu poate fi neglijat astăzi. Considerăm că fiecare dintre noi trebuie să-și asume datoria de a parcurge traseul inițiat de predecesorii noștri.”

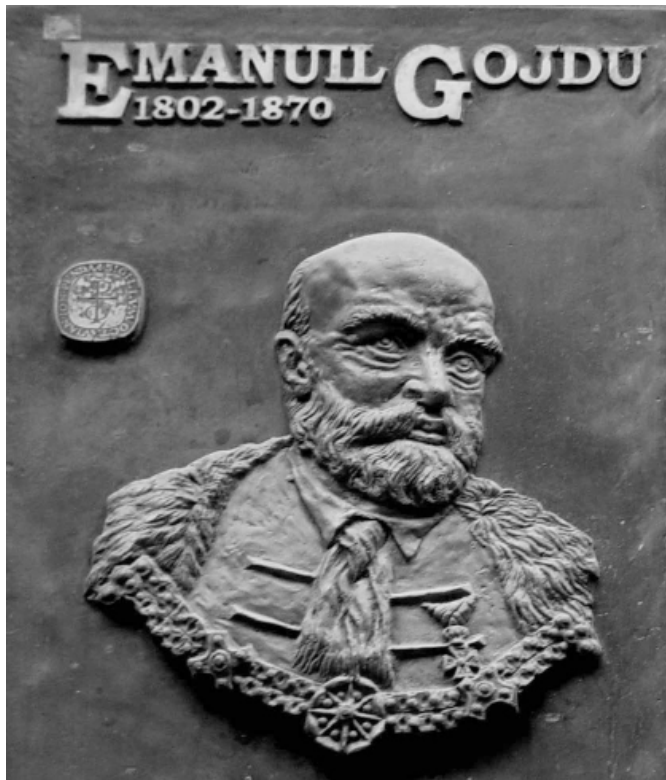
„24 ianuarie este ziua în care sărbătorim an de an, din 1859 încoace, un mare eveniment din istoria poporului român: Unirea Principatelor Române. Asociația Studenților Basarabeni din Craiova se alătură celor spuse mai sus și felicită pe toți cei care simt și gândesc românește.”

Organizația Studenților Basarabeni din Constanța: „În anul 1859 s-a înfăptuit ceea ce românii își doreau de veacuri, Unirea Principatelor Române, urmând ca la începutul secolului XX să fie alipită și cea de-a III-a Țară Românească, Transilvania, fiind cunoscută în istorie ca Unirea cea Mare. Să nu uităm și de contribuția Bisericii care a fost exprimată prin ideea de unitate. Acest exemplu trebuie să-l urmărim și noi, cum au făcut și predecesorii noștri. La Mulți Ani România! Dumnezeu să-i ocrotească pe români!”



prof. univ. dr. Corvin Lupu, redactor șef al revistei „Transilvania”:

„Moștenirea Gojdu este o parte din ființa națiunii române, care merita un efort de recuperare mai important”



Numele lui Emanuel Gojdu este cunoscut în țară și în străinătate în special datorită Fundației Gojdu, care a avut ca scop să susțină și să dezvolte cultura tinerilor români ortodocși din Transilvania și Ungaria. Ce reprezintă această personalitate pentru dumneavoastră ca istoric și ce trebuie să reprezinte ea în istoria noastră națională?

Emanuel Gojdu este un simbol al românilor din perioada cristalizării conștiinței naționale a popoarelor. El este poate modelul absolut de om care, prin capacități excepționale, a reușit să facă o carieră deosebită, a devenit cel mai renumit avocat din Budapesta, a făcut o avere importantă pentru acele vremuri, iar poziția, prestigiul și averea câștigate le-a pus integral în slujba propășirii națiunii române. Două dintre numeroasele sale realizări sunt cu totul excepționale. Mă refer la efortul făcut alături de Andrei Șaguna și alți patrioți români, încununat de succes, de obținere a autonomiei Bisericii Ortodoxe din Transilvania și Banat față de ierarhia ortodoxă sârbească și la instituirea sistemului de bursieri Gojdu, care a contribuit decisiv la ridicarea unei întregi pleiade de mari personalități ale științei și culturii românești, cu contribuții capitale la dezvoltarea României. Este vorba de peste 4.500 de burse îndestulătoare, care au făcut ca unul din șase intelectuali români, din acele timpuri, să fie creația lui Gojdu. Câteva nume trebuie amintite, pentru a sesiza dimensiunea

intelectuală a bursierilor: Aurel C. Popovici, Aron Cotruș, Petru Groza, Octavian Goga, Victor Babeș, Silviu Dragomir, Constantin Daicoviciu, Vasile Stoica, Ioan Lapedatu, Ioan Lupaș, Andrei Oțetea, Dumitru Stăniloiaie, Traian Vuia, Emil Țeposu și mulți alții.”

Care ar trebui să fie poziția autorităților române în ceea ce privește demersul de recuperare a bunurilor ce au aparținut Fundației Emanuel Gojdu?

„După Unirea Transilvaniei cu România, Ungaria a blocat toate fondurile Fundației Gojdu, paralizându-i activitatea. Fundația funcționa la Sibiu, din anul 1912 și era înregistrată ca persoană juridică atât în Ungaria, cât și în România. Cu ocazia negocierilor pentru încheierea Tratatului de la Trianon (1920), delegația României a obținut includerea printre prevederi a obligației Ungariei de a restitui României toate bunurile aparținând fundațiilor românești din fosta Ungarie Mare. Ulterior, revendicarea patrimoniului Fundației Gojdu s-a împotmolit. Este o istorie întreagă a negocierilor din anul 1920 și până astăzi. În nr. 5-6/2003 al revistei „Transilvania”, am publicat câteva articole despre aceste demersuri, toate importante, dar, până astăzi, la 90 de ani de la Trianon, nu s-a rezolvat nimic. Este evident un eșec al clasei politice românești din toți acești ani. Pentru unii, pare și caraghios. Un coleg de breaslă din Federația Rusă mi-a spus, cu câțiva ani în urmă, că este impardonabil că România nu și-a recuperat datoriile de la Ungaria, când a ocupat-o militar de două ori. Pe undeva el judeca după logica celui mai puternic. Românii aleargă de aproape un secol după bunurile Fundației Gojdu, cu dreptatea în mână, fără să le obțină. Era preferabil ca Ungaria să alerge după ele, după ce noi ni le-am fi recuperat cu ocazia prezenței militare românești la Budapesta. Desigur, pentru a gândi în acest mod, probabil că trebuie să ai mentalitatea pe care ți-o dă apartenența la o mare putere. Revenind la fondul problemei, cred că este important de știut tot ceea ce guvernele român și maghiar, din perioada Tăriceanu le-au hotărât asupra sorții Fundației Gojdu. Eu nu cunosc conținutul discuțiilor secrete purtate. Dar în această perioadă post-comunistă, despre care politicienii ne spun că ar fi democratică, toate acordurile, contractele și alte înțelegeri sunt secretizate. Nu are nimeni voie să știe ce hotărâsc democrații noștri politicieni privitor la soarta poporului român. Mă întreb: chiar așa să fie democrația? Pe de altă parte, cred că nu mai are rost să ne plângem că Ungaria a refuzat sistematic să restituie patrimoniul lăsat de Gojdu, când guvernării noștri post-comuniști nu au restituit nici bunurile fundației

de pe teritoriul României, respectiv imobilele din Oradea și Cluj-Napoca.”

Personalitatea lui Emanuil Gojdu este destul de bine cunoscută în rândul diasporei românești. Ce demersuri de internaționalizare a problematicei Gojdu ar trebui inițiate de autoritățile statului și Fundația Gojdu în scopul redobândirii drepturilor patrimoniale?

„Fără să vreau să vă descurajez, eu cred că Fundația Gojdu nu poate face nimic fără sprijinul statului român. Ori, mulți dintre politicienii noștri se mișcă doar atunci când sunt stimulați de comisioane (elegantul termen găsit pentru înlocuirea vulgarului și neagreatului cuvânt „șpagă”). Este suficient să luăm de bun doar în parte ce ne spune presa despre această afirmație a mea și ne vom convinge că nu am comis delictul de calomnie. Ori, nu cred că Fundația Gojdu are posibilitatea de a da comision. În mod normal, statul român, după ce a eșuat în îndelungate negocieri, ar trebui să încerce să obțină patrimoniul Gojdu convenit prin justiția internațională. Calculându-se dobânzi și penalități de întârziere a restituirilor, se ajunge la multe miliarde de euro. Ceea ce propun eu acum este valabil doar dacă nu cumva autoritățile române nu au vândut deja, în secret, și acest patrimoniu. Nu ar fi nimic neobișnuit în România post-comunistă, al cărui regim politic a fost numit de însuși președintele țării ca fiind „ticăloșit”. Personal, sunt de părerea d-lui președinte Traian Băsescu, în această apreciere a domniei sale. Cred că aceasta este și cauza principală a faptului că Fundația Gojdu, la fel ca și Asociațiunea ASTRA, nu și-a recuperat patrimoniul istoric. Internaționalizarea în sine a problematicei recuperării patrimoniului Fundației Gojdu, fără o acțiune în justiția internațională, nu cred că poate fi utilă. Ungaria nu se lasă impresionată de astfel de acțiuni. În general, în istorie, lupta româno-maghiară pe tărâmul propagandei a fost câștigată de unguri. Au lobby mai puternic și sunt mai patrioți decât românii de astăzi.

Fiindcă mi-ați cerut o părere despre ceea ce cred eu că ar trebui întreprins, aș mai adăuga că anul 2009 este un an electoral. Președintele României este cel care conduce țara. Domnia sa are în subordine C.S.A.T. și întregul sistem de Apărare, Siguranță Națională și Ordine Publică. Acolo este puterea. Cred că anul acesta, 2009, ar putea fi întreprinse demersuri pe lângă președintele Traian Băsescu, având în vedere că domnia sa apasă deja pe butoanele unei politici naționale aducătoare de voturi și faptul că se află într-un moment în care a găsit destule reproșuri de făcut politicienilor minorității maghiare, iar un proces Gojdu la Haga, i-ar putea aduce un plus de capital de simpatie în fața Bisericii Ortodoxe și a multor români. Desigur, rezultatul unui demers pe lângă președintele Traian Băsescu depinde mult și de analizele care-i vor fi prezentate acestuia de către Departamentul Securității Naționale de la Cotroceni. În lumea practicienilor din domeniul securității internaționale circulă o butadă: <Indiferent cine este la putere, conduc serviciile secrete>. La noi în țară, butada are în vedere, în principal, faptul că, în toate direcțiile de

acțiune, președintele alege una dintre variantele posibile care i se pun în față de către Comunitatea Națională de Informații și valoroșii ei analiști. Nu trebuie minimalizat nici posibilul rol major pe care îl poate avea Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel Ciobotea, față de care, anul acesta, președintele României are unele interese speciale.



Interior ansamblul Curțile Gojdu Budapesta

Există opinii care consideră că subiectul Gojdu este astăzi tratat cu oarecare dezinteres, mai ales în ceea ce privește acțiunea de recuperare a patrimoniului fundației. Care credeți că sunt motivele acestui dezinteres?

„În general, după 1989, guvernele noastre au acționat pe linia care s-au distanțat de elementele care țin de „național”. Aceste elemente nu sunt agreate de noii noștri dirijori din afara țării, iar guvernării de la București, ei înșiși, în mare parte, produse ale voinței străine privitoare la România, mulți dintre ei fiind de alte etnii, s-au adaptat repede la linia politică de abandonare a politicii naționale, devenită, în opinia multora dintre ei, desuetă. Atitudinea națională a ajuns ca un fel de <haină murdară>. Ori, problema Gojdu este o componentă a ființei naționale românești, așa cum am mai arătat. Apoi, după ce uniunea culturală a maghiarilor, respectiv U.D.M.R., s-a transformat în partid politic, majoritatea partidelor politice românești, inclusiv când erau la guvernare, s-au preocupat să satisfacă numeroase dintre pretențiile politico-administrativo-culturale ale minorității maghiare, mereu mai mari și țintind, la început cu pași mici, apoi, tot mai mari, la autonomie teritorială și, de ce nu, mai departe... Politicienii români au evitat zonele dureroase din raporturile cu Uniunea, căutând mereu punți de legătură pentru posibile alianțe în care cele 6-7 % de voturi ungurești să ajute la crearea majorității, sau la sprijinirea unei guvernări lipsită de majoritate parlamentară. Așa a fost în 1996, în 2004 și în 2006. În numele acestui, de fapt, mărunț interes de moment, s-au tolerat o mulțime de mizerii și s-a afectat ființa națională. S-au făcut compromisuri impardonabile, începând chiar de la începutul erei post-comuniste. În februarie 1990, președintele Ion Iliescu a refuzat chiar să aprobe Armatei să confiște arme depozitate în altarele unor biserici catolice din Harghita și Covasna, pregătite pentru proiectatele

acțiuni internaționale de dezmembrare a României, despre care am publicat un studiu în nr. 12/2004 al revistei „Transilvania”. Dar, nu le voi mai repeta cu acest prilej. Sunt prea multe. Raporturile partidelor românești cu UDMR sunt în mare parte dependente și de raporturile cu Ungaria, astfel că toate problemele cu guvernele de la

în contextul lor, politicienii au făcut tot felul de propuneri, inclusiv aceea de a folosi în comun, români și unguri, uriașa avere rămasă de la Gojdu, inclusiv pentru a oferi burse de studii pentru tineri de toate etniile! Pentru acești politicieni totul este posibil! Aș fi dorit să-i întreb cine le permite lor să modifice testamentul lui Gojdu? Gojdu a lăsat banii ca să studieze tineri români, de religie ortodoxă, și nimeni altcineva. Se pare că internaționalismul capitalist (în limbajul curent, globalizarea), care a înlocuit internaționalismul proletar, i-a lovit pe unii atât de rău, încât își permit să interpreteze legile și să calce testamentele.

În încheiere, doresc să vă spun părerea mea că, în ciuda auspiciilor nefavorabile de până în prezent, Fundația Gojdu, Mitropolia Ardealului și Patriarhia României, ar trebui să acționeze cu multă energie în acest mandat politic, când UDMR nu se mai află la guvernare și, poate, guvernării ar trata mai liberi cu guvernul de la Budapesta. După părerea mea, cei care și-au asumat conducerea celor trei instituții amintite mai sus, au o mare răspundere față de destinul patrimoniului Fundației Gojdu. Personal, când am eșuat într-o acțiune de recuperare a patrimoniului ASTRA, am demisionat din funcția de vicepreședinte național, dorind să las locul altuia. Situațiile sunt asemănătoare, doar că, în cazul ASTRA, frânele se datorează nu numai indiferenței guvernanților, ci și unor factori locali și nouă, celor din conducerea Asociațiunii, care din diverse motive am temporizat chiar și anemicele noastre demersuri. Cert este un lucru: în România post-comunistă toate minoritățile etnice și religioase și-au recuperat bunurile. Românii, nu. Fundația Gojdu și Asociațiunea ASTRA sunt doar două dintre exemple. **După revolta populară și lovitură de stat din 22 decembrie 1989, poporul român a fost neatent!**

*A consemnat,
Prof. Laurențiu Toma*



Budapesta sunt în ecuație. Pentru a justifica în plus aceste afirmații, vă recomand dumneavoastră și cititorilor acestor rânduri, lucrarea reputaților specialiști Aurel Rogojan și Traian-Valentin Poncea, Spionajul ungar în România, apărută la Editura Elion, în anul 2007.”

În anii trecuți, presa a mediatizat intenția autorităților de a înființa Fundația ungaro-română Emanuil Gojdu, la Budapesta, o instituție care să funcționeze în paralel cu Fundația Gojdu de la Sibiu. Cum considerați acest proiect?

„Au fost asemenea discuții și unele au fost publicate în nr. 5-6/2003 al revistei „Transilvania”. Pot să vă spun că

Nu am putut să rămânem indiferenți față de aniversarea a 207 ani de la nașterea lui Emanuil Gojdu, așa cum nici Domnia sa nu a putut rămâne indiferent față de problemele care au durat românii și continuă să doară și în prezent.

În ultimul timp, conservarea și promovarea valorilor culturale românești devine o chestiune tot mai sensibilă. De ce sensibilă? Pentru că, odată cu aderarea la Uniunea Europeană, tot mai mulți români și-au pus problema pierderii identității naționale, a principiilor morale și a tradițiilor românești. România a fost aproape mereu răvnită de forțe din exterior, pentru bogăția și frumusețea sa. Am reușit să rezistăm prin demnitate, prin dragoste pentru ceea ce e al nostru. Am reușit să rezistăm și datorită unor oameni remarcabili, care și-au consacrat viața activităților de sprijin și promovare a tot ce este românesc.

Unul dintre acești oameni este Emanuil Gojdu, un nume de onoare al poporului românesc. Fundația care astăzi îi poartă numele urmează testamentul marelui mecena. Împrejurările istoriei au făcut ca frânturi din poporul român să rămână în afara țării. Chiar și astăzi, când România nu se mai află în pericol de a cădea sub stăpâniri străine, simțim o nevoie acută de a acționa în sensul cultivării valorilor noastre, de a depune eforturi întru păstrarea și promovarea spiritului ortodox și a tradițiilor neamului românesc.

Mulți tineri aleg oferte universitare ale altor țări, mulți cetățeni aleg oferte de muncă din afara României. Dispersarea românilor a impus necesitatea unei comunicări între ei, oriunde s-ar afla, iar tinerii mai ales, întâmpină diferite greutăți în străinătate. Pentru depășirea tuturor acestor dificultăți și probleme a depus un efort enorm cel care a fost Emanuil Gojdu, un nume simbolic pentru românism.

Fundația “Emanuil Gojdu” a adus un aport considerabil la menținerea spiritului românesc.

Cu reverență profundă, ne exprimăm recunoștința de a fi incluși în sfera de activități a fundației. Sperăm că și noi, la rândul nostru, vom îndeplini cu succes misiunea pe care ne-a lăsat-o marele patriot, Emanuil Gojdu.

Ne exprimăm convingerea că prin activitățile sale fundația va reuși să îndeplinească aspirațiile testatorului său – de a susține și promova valorile culturale și științifice românești, de a contribui la menținerea spiritului ortodox în cadrul comunităților de români și de a transmite mesajul că, indiferent de împrejurări, trebuie să păstrăm viu sentimentul de demnitate și mândrie națională.

*Cu respect,
un grup de studenți din diaspora...*

În fața Ispitei

„Se vrea și se încearcă o desființare a sacralului prin relativizarea valorilor fundamentale, a adevărului de credință prin ecumenicitate, se vrea înregimentarea și uniformizarea pe model ateist a copiilor noștri. Dacă îi spui acum unui cetățean care are cinci copii în casă – „Măi, nu mai lua buletinul sau pașaportul” – păi el nu înțelege. „Păi, părinte, eu ce le mai dau de mâncare”? Și-l pui în fața acestei situații grele. Suntem noi dispuși ca Brâncoveanu de altădată să facem sfinți din copiii noștri? Nu suntem pregătiți. Și atunci cine poartă toată această vină? Nu noi, biserica? Nu noi, mănăstirile, care suntem în fața altarului, avem datoria să spunem oamenilor adevărul și să-i prevenim la ceea ce-i așteaptă pe mâine? Dar în protopopiate nici vorbă să se pună o astfel de problemă, ești respins, ești catalogat naiv și depășit – ba chiar mai face și glume pe seama ta. Deci dacă preotul nu are habar de lucrurile acestea, atunci ce să mai spui de bietul credincios care săracu' de-abia deschide Biblia de două trei ori pe an, sau doar o dată-n viață? Vina este de partea tuturor celor ce răspund de educația și formarea acestui popor – de la învățători, profesori până la preoți și miniștri.”

Din Adresarea părintelui Iustin Pârvu de la mănăstirea Petru-Vodă

De ce România stă în calea tuturor relelor? Din păcate această întrebare demult este una retorică... Anul 2009 a început tragic – nu numai că a plecat dintre noi Poetul, dar și Statul a început o luptă josnică împotriva poporului pe care ar trebui să-l reprezinte. Două inițiative, pe cât de ofensatoare, pe atât de periculoase, vin să anuleze libertatea individuală; pe de o parte, nu a mai rămas mult până când discreția va ține de domeniul trecutului, intimitatea va fi doar o noțiune ce se va regăsi în prăfuite pagini de dicționare... Cică corespondența va înceta să mai fie privată din motivul prevenirii acțiunilor teroriste – mă umflă râsul, persoanele care au venit cu această atât de „nobilă” inițiativă duc oare o atât de acută lipsă de creativitate încât nu au găsit un pretext mai bun spre a prosti lumea?

Și acesta nu este nici pe departe cel mai grav lucru ce se poate întâmpla, pașaportul biometric – acesta este unul dintre primii și cei mai hotărâți pași spre controlul total al populației, de aici și până la marcarea oamenilor nu mai rămâne mult...

Acest subiect a încetat să mai fie unul de thriller, mai bine zis am început să trăim thriller-ul. Cei care ați citit „1984” sau ați vizionat filmul cu același nume, nu credeți că Orwell a devenit mai actual acum ca niciodată? Mie mi se pare că așa este.

Iar cel mai trist lucru este că majoritatea cetățenilor nu își dau seama de pericolul ce amenință libertatea umanității, în general și a României, în special. Societatea a ajuns la un asemenea nivel de dezorientare și ignoranță încât acceptă fără tăgadă orice inițiative cu totul antihristice.

Se merge spre lipsirea omului de individualitate, se încearcă crearea unui dobitoc rațional și cuminte, care necondiționat își va îndeplini toate obligațiunile față de stăpâni.

Cei care se ridică și spun „NU” sunt catalogați drept habotnici și indivizi periculoși, iar dacă în curând vor fi numiți teroriști nu mă voi mira deloc, însă mă voi întrista profund...

În aceste tulbure vremuri un singur refugiu ne-a mai



rămas, Ortodoxia cu care am văzut lumina zilei ca și popor, Ortodoxia cu care vom închide ochii. Sfintele Biserici să ne fie făclii în întunericul lumii. Acum ca niciodată să ne rugăm bunului Dumnezeu spre a ne da tărie pentru a răbda încercările ce vin. Astăzi creștinii nu mai sunt prizonieri cu sabia ca la începuturi, acum vrăjmașul lucrează mult mai subtil, nenumărate sunt vicșugurile cu care încearcă să corupă sufletele și vai de cel care dă piept cu ispititorul, nepregătit fiind. Tocmai din acest motiv este de datoria fiecărui bun creștin să se întărească cu învățăturile Bisericii.

Despre sfârșitul libertății umane s-a scris și s-a vorbit foarte mult, acest lucru l-au făcut atât sfinții părinți din vremurile trecute, cât și cei contemporani nouă, cine însă și-a aplecat urechea, cine le-a urmat povața? Prea puțini, mult prea puțini, căci șarpele este neadormit. Nu este târziu încă să ne alăturăm celor care au curajul să spună „NU”. Acest lucru trebuie făcut civilizată, însă cu fermitate, nu prin violență ne vom putea păstra demnitatea de oameni, ci prin neclintită hotărâre. Vreau să cred că România – Grădina Maicii Domnului – nu se va lăsa năpădită pământul timpurilor acestora. Înainte de a lua o hotărâre în privința pașapoartelor, gândiți-vă la sfinții noștri, la domnitorii noștri.

Doamne ajută!

Nicu Cîrlig

Patriotismul incompetent

Că regimul Voronin și Roșca nu este capabil să genereze nicio idee reformatoare care să dea un cât de mic impuls de dezvoltare complexului socio-economic al RM este știut. În opt ani de guvernare (pudrați neconțenit cu scamatorii politice), ei au transformat pipernicita RM în cel mai sărac stat european (când Voronin a venit la putere, RM era pe locul 32 în Europa după nivelul de trai, acum e pe locul 34, ultimul). Ca să înțeleagă și tot omul cât de prost au guvernat comuniștii (și aliații lor) RM, dăm aici o singură pildă. Principatul Andorra, cu o populație de vreo 80.000 de oameni, are un PIB de aproximativ 30.000 dolari pe cap de locuitor. În RM (3,5 milioane locuitori), acest indice nu întrece probabil 2500 dolari (căci datele reale socio-economice sunt falsificate). Aceste cifre demonstrează cât de cinice sunt declarațiile lui Voronin și ale aghiotantului său Igor Dodon precum că economia RM este una dintre cele mai stabile din lume anume în timpul desfășurării celei mai înfricoșătoare crize economice mondiale din ultima sută de ani (alungând din RM peste un milion de oameni, ei au stabilizat doar sărăcia).

Dăm aici aceste date ca să punem o întrebare dreaptă partidelor din opoziție (multe) care s-au și înscris în cursa pentru scrutinul din 5 aprilie. În afara criticilor dure la adresa comuniștilor și a aliaților lor, care sunt programele socio-economice reformatoare ale acestor partide capabile să genereze în următorii patru ani un miracol economic în RM? Răspunzând la această întrebare, suntem obligați să spunem adevărul: asemenea programe, fie și discutabile,

au numai două partide - AMN și PLDM. Toate celelalte sunt improvizații amatoricești sau blufuri electorale. Tare am vrea să fim înțeleși corect mai ales de capii de liste electorale foarte respectați de noi (cum sunt dnii Chirtoacă sau Petrencu). Nicio clipă nu se pune la îndoială patriotismul lor sau bunele lor intenții de a alunga comunismul din RM și a ne uni cât mai repede cu UE. Dar pentru această unire, așa cum accentua la timpul său și Mircea Eliade, a fi doar patriot, gata să te arunci și în foc pentru Țară, este foarte puțin. Patriotismul trebuie să fie susținut de competență maximă în domeniile sociale și economice ca să putem realiza noi înșine în scurt timp efortul (despre care vorbesc toți experții apuseni) de a scăpa de sărăcie și a ne apropia singurei de nivelul țărilor europene. Fără astea patriotismul devine o armă ineficientă în lupta politică și se transformă în *patriotism incompetent* care aduce la fel de mult rău cetățenilor și statului cât au adus până în anul 2000 patrioții care au ocupat funcții ministeriale fiind practic analfabeți în domeniul reformelor.

RM are nevoie de o creștere economică de cel puțin 20% pe an, de o mărire drastică a productivității muncii, de acces la credite internaționale pentru a construi rapid infrastructuri europene și de un PIB cam de zece ori mai mare decât îl lasă moștenire Voronin. Ca și până în 2000, patriotismul incompetent nu poate asigura acest salt socio-economic și intrarea RM în UE se va amâna iar și iar cu zeci de ani.

Andrei Vartic



Așteptările electoratului și soluțiile opoziției

Vă mai amintiți de cele 3(trei) miliarde de euro pe care Voronin și Roșca le-au promis pentru infrastructuri europene și reforme economice imediat după 4 aprilie 2005? Nici banii aceia, nici infrastructurile, nici reformele economice nu au mai venit și RM a devenit sub comuniști și ppcd-iști cel mai sărac și mai nefericit stat european. Criza globală a adâncit aceste nenorociri iar războiul gazelor dintre Rusia și Ucraina a arătat că acest guvern comunist nu a putut să construiască în opt ani măcar un depozit de gaze ca să facă față unei astfel de crize, previzibile de mulți ani. În schimb comuniștii au cheltuit banul public pe monumente costisitoare ale ocupantului sovietic și pe alte proiecte aberante. Mai mult, în 8 ani de guvernare din

cauza războiului pe care l-au dus comuniștii împotriva României și a poporului român nu s-au putut realiza nici proiectele mai vechi de diversificare a accesului la sursele energetice, acum dependența de șa rusească și tranzitarea ei prin Ucraina fiind totală (trezindu-ne în plină iarnă cu „soluții pentru 3 zile”, care-s doar gazele din șa rusească ce tranzitează RM).

Accentuăm toate astea fiindcă așteptările majorității electoratului nu sunt nici pe departe satisfăcute de soluțiile social-economice propuse de partidele de opoziție. Din această cauză impactul acestor soluții (bune!) este mic, fapt care se vede și în sondajele de opinie. În timp ce preferințele alegătorilor pentru comuniști și ppcd-iști tot

scad și scad, partidele de opoziție nu cresc în sondaje și astfel s-a ajuns la situația dramatică când peste 50% din electorat nu crede în nimeni – toți sunt hoți! - și nici nu are de gând să participe la alegeri. Se va schimba oare această situație în cele vreo 3 luni câte au mai rămas până la alegeri?

Înainte de 4 aprilie 2005 ne întrebam dacă există prin Basarabia vre-o țară de Saakașvili, credibil la Apus - inclusiv pe la instituțiile financiare de acolo (nu am auzit ca Rusia să acorde credite preferințele unor state din CSI) - carismatic pentru cetățeni, responsabil pentru viitorul lor. Nu a existat atunci acea „țară” și ne-am procopsit doar cu profitorii creștin-comuniști. Ba mai mult, prin Roșca, Diacov și Serebrian „opoziția” l-a „conservat” pe arogantul românofob Voronin la putere, adâncindu-se și mai tare hăul și dintre RM și UE, și dintre Basarabia și

România. Acum, după 4 ani de orbecăială prin întuneric, întrebăm dacă avem măcar o țară de Berlusconi sau Obama ca să poate insufla cetățenilor optimismul creator de valori economice, morale și culturale astfel ca în 3-4 ani drumul Basarabiei spre România (mai ales prin integrarea în infrastructura ei energetică unită cu cea din UE) și al RM spre UE să devină ireversibil și să asigurăm măcar copiilor și nepoților un trai decent în patria lor?

Numai două partide de opoziție, AMN și PDLM, au la această oră echipe întregi de guvernare, structuri în toate raioanele, soluții sicio-economice realiste și destule relații în plan extern ca să poată scoate RM din impasul incompetenței și iresponsabilității politice și economice din ultimii ani. Dar au ajuns, oare, aceste soluții și în inima electoratului?

Andrei Vartic



Republica Moldova în fața unui nou examen politic

Republica Moldova se află în fața unei schimbări iminente. Se apropie acea zi de care avem parte odată în patru ani – ziua alegerilor parlamentare, unica posibilitate oferită constituțional de a ne schimba soarta. De fapt, campania electorală a început cu mult înainte ca Comisia Electorală Centrală să anunțe startul oficial. Liderii de partide și oficialii publici au început să se îmbulzească încă din toamna anului 2008 la microfoane și camere de luat vederi pentru a apărea în fața publicului cu promisiuni economice și sociale. Acum însă marea batalie se dă pentru cumpărarea voturilor celor indeciși, care, conform sondajelor sociologice, reprezintă circa 40% din populația cu drept de vot. Evident, partidul aflat la guvernare deține instrumente administrative și bugetare suficiente pentru a-și însuși o bună parte din voturile indecișilor. Pentru aceasta, guvernarea nu ignoră nici posibilitatea de manipulare economică a comportamentului electoral.

De exemplu, este un lucru bine știut că cadrele didactice pot să influențeze semnificativ rezultatul electoral. Dar majoritatea învățătorilor își exercită nobila lor profesie în condițiile unei sărăcii umiltoare, din această cauză ei sunt foarte sensibili la tot ce înseamnă modificarea salariului (Salariul unei cunoștințe care activează la o instituție superioară de învățământ privată din Chișinău și care deține grad științific și un stagiu de muncă didactică de 10 ani constituie 1200 lei, ceea ce reprezintă echivalentul a 86 euro). Strategia electorală a Partidului Comuniștilor este de a scoate în evidență această problemă. După câteva majorări neînsemnate a salariului în anii precedenți, în ianuarie curent Guvernul a anunțat, la inițiativa Președintelui,

dublarea salariului mediu al profesorilor până la sfârșitul anului 2009. (În septembrie 2008 Guvernul nu accepta nici majorarea cu 35% pe care o cereau sindicatele din ramura). Promisiunea dublării salariilor este făcută pentru că învățătorii, majoritatea carora nu votează cu Partidul Comuniștilor, să-și reorienteze opțiunile electorale.

În aceeași ordine de idei se înscrie și inițiativa președintelui V. Voronin de a reduce prețurile la cele mai solicitate feluri de pâine în medie cu 20 % începând cu 1 februarie. Este adevărat unele reduceri de prețuri au fost: pâinea “Chisinau” s-a ieftinit de la 1,90 la 1,50 lei, pâinea “Codru” - de la 2,05 la 1,50 lei și “Pâinea Alba” - de la 1,75 la 1,30 lei/bucata. În schimb cantitatea de astfel de produse livrată magazinelor este foarte mică. În același timp s-a trecut cu vederea că ieftinirea unor tipuri de pâine a fost precedată de o scumpire la produsele impletite. Astfel, la 27 ianuarie, colacii s-au scumpit cu 75 de bani, de la 3,50 la 4,25 lei/bucata.

Evident, consecințele acestei politici “generoase” vor fi suportate de partidul sau coaliția care va forma viitorul guvern, indiferent de culoarea sau nuanța sa politică. Și deoarece viitorul este relativ îndepărtat, iar alegerile sunt aproape, guvernul va sacrifica probabil careva din obiectivele de stabilitate macroeconomică pe termen lung.

Continuă problemele ce țin de libertatea mass-mediei. În republică funcționează patru posturi TV de acoperire republicană: NIT, ORT, EUTV, Moldova 1 – toate subordonate puterii comunist-pepedediste de la Chișinău, promovând politica oficială a Republicii Moldova. Putinele

posturi TV și radio independente ce difuzează la nivel local au incluse în grila de emisie un număr nesemnificativ de programe analitice, interactive, care de cele mai dese ori sunt bruiate. În ceea ce privește presa - situația nu este mai favorabilă. Puținele ziare independente, de limbă română pe care ca să le numeri și degetele la o mână sunt multe, practic nu prea ajung în casele cetățenilor. Sărăcia lucidă a acestora nu le permite să se aboneze. În unele regiuni ale Republicii Moldova, de exemplu în localitățile din stânga Nistrului subordonate administrației de legale, ziarele de la Chișinău sunt distribuite o dată în zece zile, unica sursă de informare veridică fiind internetul, la care prea puțini au acces.

Zilnic continuă presiunile administrației comuniste asupra reprezentanților opoziției, sunt marginalizați, destituiți din funcții, șantajați ei și familiile acestora, li se intentează dosare, nu sunt promovați etc.

În același timp alegătorul militează pentru personalități noi, necompromise, în care sunt dispuși să investească încredere. Un succes surprinzător la alegerile locale din iulie 2007 l-a înregistrat candidatul Partidului Liberal Dorin Chirtoacă care a devenit primar de Chișinău, însă, care în scurt timp a reușit să spulbere încrederea unui mare grup de alegători din cauza „perderii” președenției Consiliului Municipal de către președintele Partidului Liberal Mihai Ghimpu.

Un succes neașteptat pentru mulți l-a înregistrat Partidul Liberal Democrat din Moldova în frunte cu Vlad Filat. Liderul acestuia este o figură politică relativ nouă, care a reușit să însuflească încredere. Alegătorul, însă, este conștient, că în 2005 intrând în parlament pe listele Partidului Democrat personal l-a votat necondiționat pe comunistul Vladimir Voronin la funcția de președinte a Republicii Moldova. Mai mult, a devenit cunoscut datorită proceselor ce i s-au intentat atât în Republica Moldova cât și în România.

Ca reacție a votului rușinos din 4 aprilie 2005 pe arena politică a apărut Mișcarea Acțiunea Europeană, avându-l în calitate de președinte pe istoricul Anatol Petrencu. Specificul acestei formațiuni politice îl constituie faptul că este unica din Republica Moldova care a fost înregistrată în rezultatul unui proces de judecată, este singura formațiune căreia nu i s-a permis să participe la competiția electorală din 2007. În același timp sondajele sociologice realizate denotă că MAE în percepția a 71% de intervievați este unica formațiune care se asociază cu Europa. Mai mult la alegerile electorale din 5 aprilie MAE este unicul partid politic care a răspuns cerințelor societății civile de a unifica forțele politice proeuropene și va candida pe o listă comună cu Partidul Național Liberal și Partidul Național Român reușind să creeze un pol proeuropean.

Oricât de mult nu ar fi solicitate personalități noi, necompromise, actualmente la Ministerul Justiției sunt înregistrate 28 de partide și toate au primit aprobarea de a participa la alegerile parlamentare din 5 aprilie curent. Multe din acestea și-au anunțat intenția de a participa la



alegerile din primăvară.

Indiferent cât de atractive nu ar fi ofertele electorale pentru a câștiga voturi, partidele politice trebuie să propună soluții concrete problemelor prioritare ale cetățenilor, așa cum apar ele în orice sondaj: corupția, economia și europenizarea R. Moldova.

Mariana Țăranu, doctor în științe istorice

„Compania” pre-electorală din RM

O fi criză economică în lume, la noi e doar una morală, pentru că nu avem nici industrie și nici cultură politică. Miza e prea mare, iar cașcavalul e găurit din toate părțile. Cel care culege putreziciunile proaspăt dezgropate este electoratul lehamesit din RM (apropo, de ce prescurtat sună a RâMă? Pentru că avem sol fertil și mult prea mulți „viermi”).

Să le luăm de la un capăt: la momentul actual există cam 28 de formațiuni politice care au primit undă verde de la Ministerul Justiției (adică pot candida la alegeri, că, de fapt, culoarea care-i la modă este cea roșie), în timp ce nr. lor total se vehiculează în jurul a 35 (se știe, unde-s doi moldoveni, acolo-s trei partide). Deși unele au apărut ca ciupercile după ploaie, sondajele oferă șanse de a accede în parlament doar la 4 dintre ele, în condițiile în care cca 49% dintre respondenți s-au declarat adepții *Partidului Absenteiștilor*. Cu toate că PCRМ este într-o evidentă cădere liberă, acesta continuă să dețină întâietatea în preferințele electoratului (20%), fapt ce se explică prin instaurarea unei relative stabilități în acești 8 ani de guvernare. Marea realizare a comuniștilor o constituie, în percepția oamenilor din mediul rural, oferirea la timp și nu în produse a pensiilor și salariilor, chiar dacă multe dintre acestea nu acoperă nici măcar coșul minim de consum (1200 – 1400 MDL).

În sondajul realizat de Asociația Sociologilor din RM „Vox populi – 2008” a doua formațiune care ar fi reprezentată în legislativ este AMN (8,5%). Aceasta, la rândul său, pierde din simpatizanți din cauza unor acuzații de corupție și a faptului că nu le sunt străine fotoliile parlamentului. Zicala „la vremuri noi tot noi” nu mai are priză la public.

Întrucât diferențele dintre partide o constituie marja de eroare (2,6%), se poate spune că atât PL, cât și PLDM obțin aprox. 7% din partea celor chestionați. Avantajul acestor formațiuni îl constituie alura de politicieni tineri pe care o conferă D.Chirtoacă și VI.Filat, mizându-se în cazul lor pe schimbare. Sperăm noi – în bine...

În condițiile în care există incertitudine și nimeni nu-și poate rezerva locuri în parlament, bătălia politică este deja fără scrupule. Se și fac declarații cu duimul, una mai pipărată decât alta. La urma urmei, poate așa își vor da arama pe față... S-au ascuțit săbiile, dar ce folos? Nu pot toate încăpea într-o teacă.

Astfel, în pofida avizării negative a Consiliului Europei, comuniștii refuză să modifice legea privind interzicerea exercitării unei funcții publice de către deținătorul dublei cetățenii (D.Chirtoacă – PL și VI.Filat – PLDM fiind vizați în mod direct, precum și câțiva zeci de mii de cetățeni).

Totodată, persecuțiile și intimidările oponenților politici continuă să fie la ele acasă: multiplele interogări la procuratură, rețineri la poliție, amenințări cu moartea etc. Referitor la ultima formă de constrângere, procurorul general și viceministrul Afacerilor Interne a RM au declarat că liderii AMN sunt implicați în tentativa de asasinare a lui I.Roșca – președintele PPCD. Reamintim că în precedenta campanie electorală s-a mediatizat presupusa răpire a lui VI.Cubreacov (vicepreședinte PPCD), care așa și nu a fost elucidată.

Revenind la partidul de guvernământ, trebuie menționat că s-a eșuat reglementarea pe ultima sută de metri a conflictului transnistrean (doar cu medierea Fed. Ruse, în așa-zisul format 2+1, care este, de fapt, 2 împotriva la 1) și s-a amânat semnarea Acordului de asociere dintre RM-UE. În urmărire, unii vor intra în campanie electorală cu „fundul gol” și cu multe restanțe. Ar mai fi de spus că acel mult-trâmbițat salariu mediu de 300% a fost posibil de realizat nu datorită implementării unor politici economice remarcabile, ci a prăbușirii cotației dolarului.

Ce se întâmplă mai nou în Republica Moldova? Șeful statului solicită ieftinirea cu 20% a prețului la pâine, guvernul promite majorări salariale pentru bugetari, precum și repararea autostrăzilor (s-au și făcut demersuri la Banca Europeană de Investiții, întrucât BM ne-a refuzat), iar bursele studenților au fost deja majorate. La drept vorbind, aș vrea ca alegerile să aibă loc mai des. Nu de alta, dar în perioada pre-electorală ai senzația că trăiești pe un „plai – gură de rai”, iar mâine-poimaine ai să vezi câini cu covrigi în coadă (sau cu coada între picioare – în dependență de rezultate).

Cert este că au și început a se folosi toate mijloacele, mai mult sau mai puțin creștin-democrate, și se a se face uz de resurse (inclusiv administrative) pentru realizarea scopului propus. Problemele reale ale populației sunt doar de paravan. Puțini sunt cei interesați de soluționarea lor. Majoritatea se gândesc la propriile interese sau la cele de grup. Se vorbește și se va vorbi despre lipsa remunerației decente, a infrastructurii, despre exodul intelectual, intoxicarea conștiinței naționale (cu *limbă și istorie moldovenească*).

În fine, oricine nu ar câștiga, mă îndoiesc că acesta va fi electoratul.

Ion Mischevca,
Student al Facultății de Istorie și Filozofie, USM

Imagini distorsionate asupra românilor din Franța

Pentru nimeni nu mai e o taină faptul că Franța, și mai ales Parisul, numără printre locuitorii săi tot mai mulți reprezentanți ai poporului român. Deși în provincie se pierd în mulțime cu ușurință, când vine vorba de Paris, românii se remarcă ușor.

Din păcate, pentru foarte mulți dintre francezi, noțiunea de “român” se asociază cu țigani, furturi și, desigur, munca la negru. Prejudecățile sunt multe dar, într-o oarecare măsură, pot fi justificate.

Dacă alegi să călătorești cu un tren suburban din Ile-de-France, ai cel puțin o șansă din două să dai ochii cu un tânăr țigan care umblă cu cerșitul, întinzând fiecărui călător un fel de rezumat al vieții sale, imprimat pe o foiță colorată: “Sunt refugiat, am 14 ani, 4 frați, în numele lui Dumnezeu, ajutați-ne...”. Aceste foițe trec prin mâinile fiecărui călător și, cel mai des, îi lasă indiferenți. Singurul gând care îmi trece prin minte la vederea lor e că, în ziua de azi, până și noile tehnologii au intrat în businessul cerșetorilor.

O altă metodă de cerșit, de data asta mai ingenioasă, gălăgioasă și mult mai greu de ignorat: un mic cărucior pe care e plasată o boxă enormă (cam de 10 ori mai mare decât boxele obișnuite din casele noastre) și care e conectată la un MP3 player. Cu volumul dat la maxim și repetând un singur refren, o fetiță de vreo 15 ani cară această boxă după ea, cerând câțiva bănuți drept răsplătă pentru prestația sa artistică.

Locuitorii Parisului au deja un portret al cerșetorului român: un tânăr murdar, dar în haine noi, care îți cere insistent bani.

Pe lângă cerșit, acești cetățeni ai României mai practică și alte ilegalități – de curând, a fost reținut un grup de români care falsificau carduri bancare...

Din păcate, aceasta este reputația pe care o au românii în Franța, acești cerșetori de etnie romă au afectat imaginea unui popor întreg.

De un tratament asemănător au parte și persoanele proveniente din fosta URSS. Astfel se face că o amică de a mea, care a publicat un anunț prin care oferea cursuri de limba rusă, a primit mai multe apeluri cu propuneri indecente. Nu știa că pentru o bună parte dintre parizieni “cursuri de limba rusă” se asociază cu prostituție...

Din fericire, nu toți cetățenii români se confruntă cu aceste probleme. Și asta nu pentru că francezii ar fi renunțat la prejudecăți, ci pentru că numărul de români care emigrează în Franța este în creștere, iar printre ei se găsesc o multime de medici, jurnaliști, studenți care se integrează fără dificultăți în societatea franceză.

Unii afirmă mândri că sunt români, dar alții încă o spun în șoaptă...

Ilinca Babuci,
studentă, Paris

Violența împotriva copiilor, un rezultat al imaginilor televizate

(continuare din numărul precedent)

„Scenele de violență la televiziune au crescut chiar și la orele protejate. Este vorba de violența fizică și psihologică, individuală sau de grup, traumatizantă sau cronicizată, care are drept cadru școala, suburbiile și metropolele, stadioanele, familia și cronicile obișnuite, în afară de filmele difuzate, în mare parte importate din SUA”, comentează ziarul italian „Il Messaggero”.

Protecția copiilor a devenit o prioritate indiscutabilă. Aceștia trebuie apărați de agresiunile evidente și oculte, fizice și culturale. Un instrument atât de important și prezent în case precum televiziunea trebuie să se afle în avangarda acestui obiectiv. În schimb, nu se întâmplă așa și se află mai mult ca oricând în centrul polemicilor din cauza influențelor negative asupra copiilor.

Nu sunt suficiente atenționările pentru părinți la filme. Scenele reprobabile par să fie „sarea” audienței. Nu simplele secvențe reprezintă problema reală, ci climatul general, în care sunt exaltate valorile puterii absolute, ale cinismului și venalității. Tot atât de dăunătoare pentru copii este și vulgaritatea, forma cea mai insidioasă a violenței. Violențe sunt și lacrimile false, locurile comune prezentate drept adevăr, demagogia, reaua credință și falsele mitologii.

Piața știrilor de televiziune împinge la o concurență fără frâu, jucată pe care informații dau mai mulți fiori, lucru valabil și pentru anchete și „reality”, unde adesea se



mizează pe imaginile cu efect. Micul ecran nu face altceva toată ziua decât să suscite anxiozitate celor care îl privesc. Duritatea gratuită a imaginilor, continuă provocarea între concurenții constrânși să învingă prin puneri în scenă a știrilor aproape niciodată vesele. Toate acestea nu le dau răgaz niciodată telespectatorilor.

Copiii riscă să se sperie mult, și prin urmare să se închidă în atitudini de apărare și neîncredere. Nu este cel mai bun teren pentru a crește. Răul concentrat pe micul ecran timp de multe ore pe zi oferă o falsă perspectivă mediilor în care trăiesc copiii. În această lumină televiziunea este mincinoasă.

Se spune că televiziunea este oglinda societății, iar societatea este plină de violențe. Crește rata violenței? Televiziunea nu poate face nimic, poate numai să înregistreze fenomenul și să îl reproducă pe ecran. Obiecția este însă falsă. Televiziunea este orice numai oglinda societății nu, pentru că nu stă în afara societății, ca și cum ar fi un ochi exterior, neutru, anonim. Dimpotrivă, stă în interiorul ei, este parte a jocului social, mai mult, contribuie la a-l crea, tot așa cum creează și face să circule stiluri de viață, imagini de lume, valori și non-valori. Nu este niciodată un simplu mijloc, ci un mijloc în mâinile cuiva.

Desigur că televiziunea nu e școală, sarcina sa e alta. În orice caz nu aceea de a forma oamenii. Cu toate acestea, televiziunea „formează”. Există generații care se recunosc pentru faptul că au fost modelate de televiziunea anilor 80, mai degrabă decât a anilor 70, de exemplu. Dacă lucrurile stau așa, cum poți spune că televiziunea este inocentă, iar vina este a societății? Există responsabilități precise, mai ales pentru cei care o fac așa cum e, plină de o violență stupidă, chiar înaintea responsabilităților celor care permit să fie făcută așa.



„Ingredientele unui tânăr activ”

Nu doar în gastronomie, ci și în viață, contează cu ce începi, care e aluatul din care vrei să plămădești. Dacă e vorba de tine, cu atât mai mult. Nu-i lăsa pe alții să te *rumege* și nu te gândești să înghiți orice gogoasă. La urma urmei, „nu tot ce zboară se mănâncă”. Dar pentru a-ți găsi un loc pe „tejgheua pieței” trebuie, în primul rând, să nu fii verde, ci suficient de copt pentru ca cei din jur să pună preț pe ceea ce ești. Ulterior, afirmă-te! Nu sta în umbră. Iar dacă alegi să faci parte dintr-o anume *grămăjoară*, ai mai multe șanse să *tragi la cântar* și să nimerești în *sacoșa cumpărătorului*, într-un cuvânt – să fii luat în seamă, căci unde-s doi – puterea crește.

Bineînțeles că nu depinde doar de tine, că ai nevoie de un mediu favorabil dezvoltării tale, de un *soare protector*, de o *ploaie mângâietoare* și, cu siguranță, de un *sol fertil*. Prin urmare, nu-ți uita rădăcinile, chiar dacă vântul bate într-o direcție ademenitoare spre răsărit. E doar o boare care ne pune la încercare.

Contează mai puțin dacă ești tânăr și mult mai mult dacă te simți ca atare. Și asta nu se întâmplă atunci când se pune în aplicare visul / coșmarul pe care cineva l-a avut într-o noapte boreală / electorală, ci atunci când ești în mișcare. Or, „mișcarea înseamnă viață”, iar viața ți-e mai dragă în dimineața ei, adică în tinerețe.

De aici începe greul. În secolul vitezei este dificil să ții pasul cu tot ce se întâmplă și, inevitabil, ți se întâmplă, ca urmare a globalizării. Astfel încât, pentru a nu face „un pas înainte și doi înapoi”, pentru a nu irosi timp și energie strigând de unul singur ca vârcolacul la luna plină, asociază-te, implică-te în diverse activități care te vor propulsa la nivel profesional și te vor împlini în plan personal.

E mult mai simplu să lași mâinile în jos. Unii, pentru că nu au fost în stare să facă față, au făcut picioare. Și asta poate fi considerată o soluție, dar nu cred că mai putem trăi cu speranța că la *olimpiada* următoare (acestea se desfășoară o dată în 4 ani) *câștigătorii* nu vor fi *dopați*, iar noi, *spectatorii*, nu ne vom alege decât cu promisiuni de stabilire a unor *recorduri* la toate probele...

Cineva afirmase că „până la 30 de ani tu lucrezi pentru reputație, iar după 30 de ani reputația lucrează pentru tine”. În consecință, acțiunile întreprinse în tinerețe te formează ca personalitate. Ai la dispoziție doar o *primăvară* pentru a-ți asigura *roadă la toamnă* și *liniște la iarnă*. Indiferent de anotimp, acum e momentul să te altoiești pentru a putea rezista oricăror furtuni / vicisitudini. Indiscutabil, ți se vor pune bețe în roate și vor încerca să te modeleze după chipul și asemănarea lor. Dar tu știi de unde te tragi și cine îți sunt dragi.

Într-o lume a indiferenței, a ignoranței, cel mai ușor este să renunți sau să te resemnezi (doar trăim într-un spațiu mioritic...). Dar până și Sisif credea în efectul muncii sale. Nu este totul pierdut. Noi credem că suntem pierduți, că nu mai e nicio scăpare, că suntem prinși între ciocan și...

seceră (sau era nicovală?). Demonstrează contrariul – că nu ești așa cum alții te cioplesc cu mâna lor tremurândă. Arată că îți pasă!

Luptă pentru ceea ce este al tău de drept, pentru ceea ce ți se cuvine, pentru locul pe care-l ai în societate (tinerii constituie 35% din totalul populației), altminteri, se va găsi cineva să te înlocuiască sau să vorbească în numele tău (fapt demonstrat și de componența Parlamentului, din care fac parte doar doi tineri deputați).

Nu uita că mai sunt mulți ca tine, nesiguri de ziua de mâine. Este cazul să-ți identifici un grup (sau mai multe grupuri), cu care împărtășești aceleași interese, pentru că astfel îți vei realiza mult mai ușor scopurile propuse. Beneficiul unei asemenea activități se răsfrânge și asupra ta, și asupra comunității din care faci parte. Astfel, ai ocazia de a te manifesta, de a participa nemijlocit la luarea unor decizii, la propria responsabilizare.

Dar să ai grijă: „libertatea ta se sfârșește acolo unde începe libertatea celuilalt”. Nu încerca să fii mai activ decât toți *activiștii*, deoarece e ca și cum ai încerca să fii mai tânăr decât toți tinerii. Respectă-i pe ceilalți și vei fi respectat.

Finalmente, tânărul nu poate decât să fie activ, în caz contrar acesta încetează să mai fie tânăr – lăncezește, lenevește, se ramolește, îmbătrânește înainte de vreme. Ideea e să fii tu însuși, adică inventiv, altruist, determinat și plin de viață!

Și ca să nu pierzi trenul, fii oricând pregătit – cu ochii în patru, cu urechile ciulite, pentru că s-ar putea să nu mai ai o a doua șansă. Fii activ, nu fi naiv!

**Ion Mischevca, membru al CTJM,
student al Facultății de Istorie și Filozofie, USM**



Online-Offline

Trăim în epoca *Internet*. Majoritatea lucrurilor ce ne înconjoară se reduc la asta și încep de la acest principiu. Mediul de comunicare online a devenit a doua noastră realitate. Realitate ce este vehement criticată cum că ne distruge personalitatea, trăim într-o lume ireală și a cărei singur rezultat nu poate fi decât degradarea. Totuși, ce am învățat de-a lungul timpului? Oamenii se adaptează oriunde și la orice condiții. Omul e în stare să facă din marginea prăpastiei un centru de atracție, astfel încât să



combine pericolul ce îl prezintă abisul cu posibilitatea de a trăi pe această muchie, care mai apoi evoluează în punte, puntea - în case agățătoare, ca în final să recreeze un microclimat.

Asta vreau să spun despre dependența/interdependența Om — Mediu Online. În ultimul timp, în urma evoluției anumitor chat-uri, comunități online, persoana deja se satură să fie inactivă în mediul real și pune bazele unor activități ce pornesc din mediul virtual. Astfel, putem observa un număr foarte mare de OFFLINE-uri.

Ce este un *Offline*? Este o adunare, o întrunire a oamenilor ce au făcut cunoștință în mediul virtual, care decid să vadă cum este fiecare în carne și oase, în afară de nick-name și avatarul ce îl poți găsi pe oricare profil. Offline-ul este un nou tip de socializare a tinerilor, care încearcă să fie productivi pentru societate, o cale de manifestare și de integrare în mediul social; grupuri, cluburi care își au originea pe un portal web, dar activează în mediul real.

Offline-ul e o cale de educare și transformare a adolescentului, în primul rând. În oceanul electronic există nenumărate e-comunități ce îți crează întâlniri. Deoarece e mai ușor să comunici cu cineva pe care deja l-ai întâlnit în realitate, știi cum e și ce îți poate oferi, offline-ul îți dă posibilitatea să afli mai ușor anumite lucruri despre aceasta persoană. Există comunități ai pasionaților de anumite jocuri, comunități de amatori ai anumitor stiluri de

muzică. Dar totuși, un offline nu e o diferențiere a acestor comunități, ci, mai curând, o apropiere a lor, crearea unor legături și deprinderea de a înțelege în cine poți avea încredere și în cine nu.

Ce activități sunt în cadrul unui offline? Cum am menționat, offline este orice activitate care se desfășoară cât mai departe de calculator și mediul electronic, astfel felul în care se prezintă este diferit și ține de imaginația organizatorilor. Voi menționa ce am făcut eu, care pot spune că deja sunt un veteran al offline-urilor. Forma clasică și inițială este aceea de a face cunoștință la o cafea, într-un anumit local, de a vorbi și de a recepta preferințe. Totuși, modalitățile pe care le prefer eu sunt un pic mai neobișnuite. Ziua Îmbrățișărilor Gratuite (Free Hugs) este de departe activitatea mea preferată. Tinerii, pentru a putea aduce zâmbetul pe buze și altora, planifică anumite zile în care pur și simplu îmbrățișează oamenii pe stradă. Pe cât de ciudat pare, pe atât de plăcut și distractiv este. Apoi, din cadrul offline-urilor fac parte și excursiile prin Moldova. Cu bicicleta, cu trenul, cu autobuzul, important este că înveți ceva și te simți bine. Campaniile de curățare a parcurilor și zonelor înverzite din Chișinău la fel pornesc din inițiativa e-comunităților. Păstrarea anumitor obiceiuri, de exemplu, a celor de iarnă: colindă, urătură, la fel se practică în cadrul acestor întâlniri; comemorarea clasicilor și sărbătorilor importante, vizionări de film, teatru, concerte. Chiar și organizarea unor campanii sociale pentru ajutorarea copiilor vulnerabili, jocuri intelectuale și organizarea meciurilor de fotbal dintre diferite comunități web.

Orice ai vrea să faci, o poți face cu ajutorul și prin intermediul acestui nou fel de organizare. S-a observat că numărul întâlnirilor crește, ceea ce înseamnă că există un interes sporit față de acest fenomen; de a te cunoaște prin ceilalți – asta pare a fi motto-ul unui offline, deoarece foarte multă informație nouă și necesară poate fi dobândită anume astfel. În acest caz, pot menționa informații despre munca de voluntar, deoarece majoritatea sunt membri sau potențiali membri ai unei Organizații Non-Guvernamentale, la fel și antrenarea anumitor calități și deprinderi, de organizare, relaționare, comunicare, inventivitate, responsabilitate.

John Donne spunea că nici un om nu e o insulă, iar Paulo Coelho menționa că, deși fiece din noi e unic și poate reprezenta o stea, stelele la rândul lor formează constelații, apoi galaxii, iar insulele – arhipelaguri, pentru a ajunge la continente. Un offline este ceva ce te poate ajuta să crești și să te dezvolti, deoarece printre oameni înveți a fi om. Astfel, din fragmentarea ce s-a produs odată cu apariția mediului virtual, observăm o reabilitare și o realiniere ce duce din nou la uniune.

Ești în fața calculatorului mai toată ziua și te-ai plictisit? Ce mai aștepți? Ieși pentru a cunoaște lumea ce caută să te cunoască.

Lipsa limbajului cult

Există oare oameni care își pot exprima gândurile în formă orală fiind siguri că cele expuse vor fi legate într-un text coerent care va fi ocolit de greșeli gramaticale sau cuvinte parazitare?. Cred că nu... Eh... mă ciocnesc și eu deseori de această problemă și am muștrări de conștiință atunci când îmi scapă câte un rusism sau o frază neticluită. Muștrarea de conștiință mi se accentuează atunci când mă gândesc că am venit la facultate pentru a avea o carieră în jurnalism, iar un jurnalist ar trebui să jongleze cu vorbele, ar trebui să se scalde în neologisme și exprimări fără de pată. Alexei Palii în „Cultura Comunicării” scrie: „Cultura comunicării și a gândirii noastre este foarte scăzută în primul rând din cauza condițiilor istorice de asuprire națională din timpul imperiului țarist și a celui sovietic. Românii din țară își vorbesc incomparabil mai bine limba și gândesc mai coerent, fapt care se poate observa și la alte popoare libere (ruși, francezi, etc.)”. Autorul își extinde ideea identificând și alte cauze ale lipsei limbajului cult așa cum ar fi: „indiferența față de felul cum comunicăm și cum gândim, precum și lenea de carte, pe care o constatase încă Dimitrie Cantemir” – acestea „sînt cu mult mai periculoase chiar decît asuprirea rusească”.

Mecanismul de „răspîndire” a cuvintelor parazitare este foarte asemănător cu cel al virusilor. În primul rând un virus se va instala pe un teren fertil. Astfel de terenuri fertile sînt copiii atunci cînd preiau prin imitație tiparele de limbaj de la părinți. Mai tîrziu, la maturitate, subordonații preiau de la șefi virusii de limbaj, spectatorii de la vedete, rudele unele de la altele etc. Fără să ne dăm seama, ajungem să preluăm în vocabularul nostru cuvinte nefolositoare sau chiar periculoase (care se metamorfozează în adevărați paraziți). Primul și cel mai important pas pe care îl putem face pentru a evita virusii de limbaj este conștientizarea.

Pornind de la ideea lui Douglas Pride: „Pot schimba numai ceea ce nu am spus încă”, realizăm faptul că fiecare cuvînt rostit de noi ar trebui să treacă mai întîi de toate printr-o filieră a creierului destinată „curățirii” – deci ar trebui lustruit ca pe un diamant care ulterior va fi expus vînzării. Este uimitor să observi cum peste tot (la televizor, la radio, în discursuri, pe stradă, în transportul public ș.a.), lideri de opinie plini de bune intenții, prezentatori de emisiuni, simpli oameni care rostesc și numai cîteva fraze la o anumită lansare de carte, eveniment etc., omul de rînd (cetățeanul) – își dau cu stîngul în dreptul folosind aceste cuvinte nocive. Și mai deranjant este faptul că foarte mulți dintre noi avem cîte o „fixație” pe un astfel de cuvînt care de cele mai multe ori are efect de bumerang: odată rostit, îl simțim cum ne izbește cu nonșalanță în față fiind rostit de către interlocutorul nostru care din păcate s-a infectat cu viteza luminii de acest virus imperceptibil la prima vedere. Aș dori să fac o remarcă care nu este nicidecum un atac

la persoană: domnul Vasile Stati în loc să se fi ocupat de scrierea unui dicționar inutil după părerea mea (vorbesc de Dicționarul Moldovenesc-Român binențeles), ar fi trebuit să cerceteze acest fenomen retrograd al societății basarabene (care ia amploare din păcate mai ales în rîndul tinerilor din R.M.) și avînd în vedere că dumnealui vorbește o română nealterată, demnă de invidiat – ar fi făcut un lucru constructiv dacă ar fi scris un dicționar care să conțină toate cuvintele parazitare de care ar trebui să ne debarasăm. Atenționez că această divagație nu a fost nicidecum în scopuri publicitare. Nu vreau să spun de numeroasele rusisme care le auzim la fiecare pas, ex.: „caroce, vobșă, blîn, ia v șoke, da tî șto etc.”.

Să nu uităm de vorbele lui Nichita Stănescu care scria: „A vorbi despre limba în care gîndești, a gîndi – gîndire nu se poate face decît numai într-o limbă – în cazul nostru a vorbi despre limba română este ca o duminică” – deci să transformăm fiecare cuvînt rostit de noi într-o duminică.

Dumitrița Paladi

Siviu Guga. Băiatul din două lumi. Un debut de excepție

Poate că n-aș fi revenit asupra debutului domnului Silviu Guga ca scriitor dacă nu ar fi apărut alte două ediții ale aceleiași cărți: „Băiatul din două lumi”. Faptul este cu atât mai insolit cu cât autorul, cu toate că scrie și publică de multă vreme și cu succes în varii reviste și alte publicații de sorginte culturală, este un debutant în domeniul romanului. Lucrul este îmbucurător atât pentru el cât și pentru alții care-l vor urma din două motive: primul este acela că toți debutanții se simt încurajați văzînd că o carte de debut poate avea succes și de critică și de vînzare, iar al doilea că indiferent de vîrsta la care debutezi dacă ai talent și perseverență poți reuși.

Sigur că s-ar mai putea spune multe pe această temă dar în cele ce urmează vreau să mă refer pe scurt la atuurile care cred că au determinat succesul cărții. În primul rînd subiectul care la bază era de natură polițistă, povestea băiatului dispărut, decedat, în urma unei povești tragice cu drogurile. Povestea la rîndul ei este plină de umbre, de suspans, de jumătăți de adevăruri și de alegorii avînd în acest melanj voluntar tot ceea ce trebuie pentru a ține cititorul cu sufletul la gură. În al doilea rînd intrerupînd ritmul lent al povestirii inițiale prin încastrări de texte, fie elemente de jurnal, fie elemente onirice, fie chiar scurte povestiri sau portrete, autorul reușește să multiplice

dimensiunile dramei, să o facă să devină parte din viața noastră, fapt care îi reușește pe deplin. În al treilea rând multitudinea personajelor, printre care nu trebuie neglijat autorul, tipologiile acestora cu rădăcini în cotidian, personaje definite de atitudinile lor, de angajamentul lor mai mult sau mai puțin sincer față de viața și realitatea în care trăiesc, toate acestea fac ca romanul să fie unul viu, realist.

Nu putem de loc uita portretul mamei însoțit de dialogurile scurte sau de notițele din „caietul de vise”, ca pe un monument al durerii, al resemnării și al deznădejdiei. Pentru ea, viața nu mai este decât un povârniș pe care alunecă în tăcere, fără vreo șansă de a se mai putea opri. Purtată de motorul tragic al durerii ea alunecă în speranța că va putea să atingă capătul mai repede spre a se putea reîntâlni cu ființa iubită și pierdută. Este o adevărată tragedie atunci când singura speranță de a te afla lângă ființa dragă este moartea!

Însumând atât munca literară dar și talentul lui Silviu Guga romanul „Băiatul din două lumi” a reușit să se impună cu succes pe piața cărții de literatură ca un debut promițător dar și responsabil nu numai pentru cele ce sunt scrise dar mai ales pentru cele care vor veni.

Eugen Jitariuc



Creția vie a lui Grigore Vieru

Nu-mi vine a crede. Vieru nu mai este printre noi, cel puțin trupește. Chiar speram să se însănătoșească, mai ales că se spunea, ce-i drept, cu jumătate de gură, despre o oarecare ameliorare a condiției sale fizice. Nu vroiam să recunosc gravitatea situației, dar inima poetului a cedat, s-a frânt în două, asemeni țării române... Indiscutabil, va rămâne poetul „podului de flori” și al Unirii care zăbovește încă.

Necunoscute sunt căile Domnului, pe când semnele Sale sunt evidente. Întorcându-se de la o festivitate dedicată „Luceafărului poeziei române” a demonstrat că stelele strălucesc mai tare atunci când noaptea e mai întunecată și că o stea care apune, răsare mai abtirit în sufletele noastre. Cum a fost Eminescu pentru Vieru, cel puțin așa trebuie să fie Vieru pentru noi. Măcar de-acum în colo să-i valorificăm creația, să punem mâna pe o carte de-a sa și eu o pun pe a mea în foc că nu vom regreta. Vieru n-a scris mult, dar cu suflet. El întruchipează creatorul polivalent, fiind autor al câtorva poezii dedicate copiilor (*Iese tata la balcon / Și mă strigă: „Măi Ion!”, / Cred că am făcut ceva / Altfel nu mă striga așa / Să nu fi făcut nică / Mă striga: „Măi Ionică!”*), mamei (*Când s-a întors la puii ei cu hrana / Găsise cuibul gol și amuțit / I-a căutat până-i albise pana / Până când în cioc sămânța i-a încolțit*, precum și un întreg ciclu de poezii consacrate acestei tematici: „Părul mamei”, „Brațele mamei”, „Glasul mamei” etc.) și patriei (versurile multor piese interpretate de soții Aldea-Teodorovici, cum ar fi „Eminescu”: *La zidirea soarelui se știe / Cerul a muncit o veșnicie / Noi muncind întocmai ne-am ales cu / Ne-am ales cu domnul Eminescu...*, „Mănăstirea Căpriană”: *Dumnezeu prima oară / când a plâns printre astre / El a plâns peste țară / cu lacrima limbii noastre...*, „Suveranitate” ș.a.). De altfel, tot lui Vieru îi datorăm și

versurile excepționale ale unor cântece din repertoriul lui Mihai Ciobanu: „Casa părintească” și a Anastasiei Lazariuc: „Splendoare”. Așadar, poetul v-a dăinui în inimile noastre și va continua să trăiască grație operelor sale inegalabile, pe care le redescoperim de fiecare dată.

La înmormântarea maestrului, am avut senzația că unii și-au luat rămas bun, iar alții și-au luat de-o grijă. În data cu pricina s-a decretat „Zi de doliu național”, deși m-aș mira dacă cei de la conducere știu ce națiune majoritară avem în RM. Cert este că „a tunat și ne-am adunat”. În Scurul Teatrului de Operă și Balet a venit lumea cu mic, cu mare, inclusiv câțiva ruși, probabil curioși să vadă cui îi aduc omagiiăștia „mulți și oropsiți” și orfani – aș adăuga.

În ceea ce mă privește, am așteptat împreună cu câțiva prieteni cam două ore și ceva pentru două secunde. Nu cred să fi durat mai mult, din cauza aceluiașuvoi de oameni, dar știu că a fost suficient pentru a murmura un „Dumnezeu să-l odihnească” și știu că a meritat. Luând în considerație cât s-a sacrificat poetul pentru noi și că ne-a oferit leac sufletelor noastre, ceea ce am putut face e aproape un fleac. În schimb, misiunea pe care ne-a lăsat-o moștenire și o avem de îndeplinit e una sfântă!

La Cimitirul Central din str. Armenească s-au vărsat și lacrimi de crocodil, s-a jucat și teatru, că doar trebuia televiziunea să surprindă cum Vieru este numit „un mare... umanist”. Eh, și când te gândești câte a suferit bietul poet, toate astea nu fac nici cât negru sub unghie. După cum se știe, Vieru a fost acuzat de spionaj. Mi-l și imaginez analizând hărți și numărând tancurile rusești din Transnistria în timp ce se afla în casa părintească de la Pererâta... Dar ce-i al lor e pus deoparte.

Trebuie să recunosc că mi-a tresărit inima la văzul unui mănunchi de drapele tricolore, de care, firește, s-au prins

panglici negre în semn de doliu. Acest fapt, dar și felul în care oamenii *tăceau* la unison m-a făcut să sper că dacă nu la bucurie (adu-ți aminte unde erai în ziua celebrării a 90 de ani de la Marea Unire), măcar la durere să fim uniți. Eu, care n-am apucat să asist la prima Mare Adunare Națională decât din pânțelele mamei, la cea de-a doua fiind preocupat cu jocul în nisip, am rămas surprins de „cohortele lui Vieru”, de numărul impunător de oameni veniți nu pentru că vreun politician i-ar fi luat cu zăhărelul, ci din propria lor inițiativă, pentru că așa le-a dictat conștiința (națională).

E clar, acum fiecare o să-l tragă de mânecă pe (deja) regretatul poet, o să-l „privatizeze”, o să-i cânte osanale ș.a.m.d. Fiind campioni la „datul cu părerea”, mai multe

propuneri au și aburit micile ecrane. Se vehiculează modificarea denumirii unei artere importante a capitalei, numai că (b)rânza este prea scumpă, iar consilierii municipali, în a căror competență se încadrează această acțiune, au lăsat „plăcinta” să se răcească. Sau poate se gândesc să boteze cu numele lui Vieru vreo stradă de pe lună?.. Dar nu-i nimic, am răbdat atâta, m-ai răbdăm un pic. În ceea ce privește redenumirea satului natal al poetului, mă simt obligat să atenționez că acest fapt ar constitui o gravă eroare, întrucât fiecare denumire de localitate constituie o inestimabilă valoare toponimică.

În fine, Vieru va rămâne printre noi atâta timp cât vom purta în sufletele noastre creația sa veșnic vie.

Ion Mischevca

Între Valentin și Dragobete

„Te iubesc! Te doresc! Te ador! Vino să te sărut! Ești tot ce am mai scump!”

Sună a poezie ieftină, pompată din vest pentru a pune stăpânire pe mințile tinerilor de la noi.

Câți dintre voi sărbătorească ziua sfântului Valentin în data de 14 februarie a fiecărui an? Majoritatea, presupun. De unde ați luat asemenea obiceiuri? Ați văzut că cei mai mari se alintă cu asemenea „plăceri” și ați hotărât să-i imitați? Sau poate v-ați lăsat influențați de vest, crezând că asta este la modă.

De unde și până unde? Ce sărbătoriți voi de 14 februarie? Cine este acest sfânt Valentin și de ce i se spune sfânt? Legenda anunță că Valentin era un episcop din Roma care, pe vremea lui **Claudiu al II-lea**, cununa tinerii împotriva legii, or, împăratul roman dăduse ordin ca să nu se efectueze căsătorii pentru o perioadă de timp din simplul motiv că în armată erau luați toți bărbații necăsătoriți, fără de rând, și pentru ca să nu aibă probleme cu familiile acestora și să nu lase văduve și copii fără părinți. Acțiunile acestui episcop au fost descoperite și el a fost condamnat la moarte. Până în ziua execuției, el a trimis scrisori de adio către prietenii săi și le-a semnat scriind *Adu-ți aminte de Valentin al tău*. De unde și expresia „Your Valentine”.

Dar, ce cunoașteți voi despre Dragobete? Ați auzit, măcar, de asemenea nume, sărbătoare, tradiție? Dacă nu, atunci e păcat!

Fiu al Babei Dochia, **Dragobetele** era sărbătorit pe 24 februarie. Sărbătoarea de **Dragobete** este considerată echivalentul românesc al sărbătorii Valentine's Day, sau ziua sfântului Valentin, sărbătoare a iubirii. Probabil că 24 februarie însemna pentru omul arhaic începutul primăverii, ziua când natura se trezește, ursul iese din bârlog, păsările își caută cuiburi, iar omul trebuia să participe și el la bucuria naturii.

Entitate magică asemănătoare lui Eros sau Cupidon, **Dragobetele** se diferențiază de blajinitatea sfântului Valentin din tradiția catolică, fiind un bărbat chipeș, un neastâmpărat și un năvalnic. Preluat de la vechii daci, unde Dragobetele era un *peșitor* și un naș al animalelor, românii au transfigurat Dragobetele în protectorul iubirii celor care se întâlnesc în ziua de Dragobete, iubire care ține tot anul, așa cum și păsările „se logodesc” în această zi.



În această zi satele românești râsneau de veselia tinerilor și de zicala : **Dragobetele sărută fetele**. Sunt multe credințele populare cu referire la Dragobete. Astfel se spunea că *cine participa la această sărbătoare avea să fie ferit de bolile anului, și mai ales de febră*, și că Dragobetele îi ajută pe gospodari să aibă un an îmbelșugat. Îmbrăcați de sărbătoare, fetele și flăcăii se întâlneau *în fața bisericii* și plecau să caute prin păduri și lunci, flori de primăvară. În sudul României (Mehedinți), fetele se întorceau în sat alergând, obicei numit *zburătorit*, urmărite de câte un băiat căruia îi căzuse dragă. Dacă băiatul era iute de picior și o ajungea, iar fata îl plăcea, îl săruta în văzul tuturor. *Sărutul acesta semnifica logodna celor doi pentru un an*, sau chiar pentru mai mult, Dragobetele fiind un prilej pentru comunitate pentru a afla *ce nunți se mai pregătesc pentru toamnă*.

Nici oamenii mai în vârstă nu stăteau degeaba, ziua Dragobetelui fiind ziua în care trebuiau să aibă grijă de toate orășaniile din ogradă, dar și de păsările cerului. *În această zi nu se sacrificau animale pentru că astfel s-ar fi stricat roștul împerecherilor*. Femeile obișnuiau să atingă un bărbat din alt sat, pentru a fi drăgăstoase tot anul. Fetele mari strângeau de cu seara ultimele rămășițe de zăpadă, numită *zăpada zânelor*, iar apa topită din zăpadă era folosită pe parcursul anului pentru înfrumusețare și pentru diferite *descânțete de dragoste*.

O altă tradiție spune că Dragobetele a fost transformat

într-o buruiană, numită Năvalnic, de Maica Precistă, după ce nesăbuitul a îndrăznit să îi încurce și ei cărările.

În urma celor citite, nu vreau să critic ceva, am prezentat, doar, ceea ce înseamnă *cu adevărat* tradiție a poporului român. După cum vedem, Dragobetele are legături și cu credința creștină a românilor, or, nu s-ar fi întâlnit tinerii în

fața bisericii în această zi.

Pentru critică există penița altor oameni.

Pe final, vă urez o dragoste frumoasă, să vă simțiți iubit/iubită, apreciați la justa valoare, respectați, doriți, așteptați, etc., nu doar de sf. Valentin sau de Dragobete, ci anul împrejur.

Corneliu Comendant

Amazing Prague

Prague... Probably the best place in the world or certainly one of them...

Both historical and modern, silent during the day and so noisy at night, a bit conservative but fashionable as well. It small streets, colorful little houses carrying their own history, lots of small cozy pubs and coffee houses, all that reminds me a fairy tale...

What do we know about Prague? Does it ring a bell to you? Good beer, tasty traditional Czech food, number of castles and hundreds of historical monuments? Is it the way you see it? Yes, this is how it looks like for a tourist, the first impression, but what does it look like from inside? What is it like in reality?

After living there for 3 years I turned out from a newcomer, usual tourist into a Prague in habitant and I can tell you for sure, I admire Prague even more, it is like a good wine the older the better, the more you get inside the Prague life the more you want, somehow you become addicted to this place, possessed by its beauty and mystery...

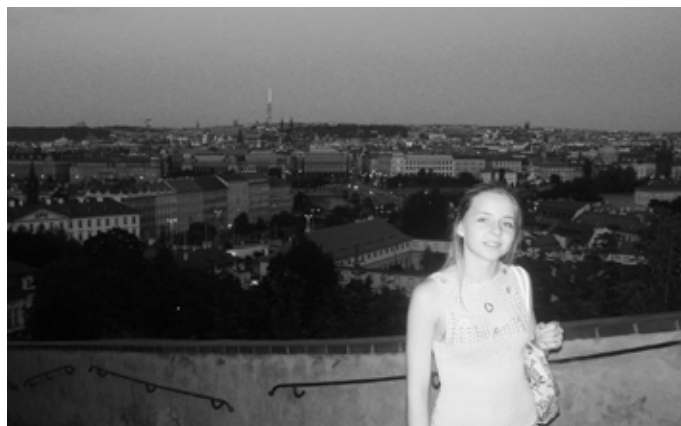
Here I am, 23 years old girl, who came here in 2005 with a will to turn her routine life into a life she always dreamed about, it seemed to be not that easy, and it never was, but I never regret about it...

First impression of Prague was similar to one after visiting the museum, every street, every building, every monument tells you its own history counting many ages and centuries.

I faced many challenges on my way: new culture, new mentality, new people, who naturally, were not eager to let me in their society immediately... Czech people seemed to be reserved and conservative, but as the time passed by, I found out that they were not unfriendly in the proper meaning of the word, as it seemed to me from the first sight, they were simply different. Yes, you will never feel a strong emotional flow, they are not Italians or Russians for sure, but you can get from them a free "welcome" smile, friendly conversation and a warm, cozy evening in a beer pub.

I am lucky because my university is full of people like that. I am studying in the university of Life Sciences in Prague and everyday I meet new people: Czech, Polish, French, Irish... people from all over the world.

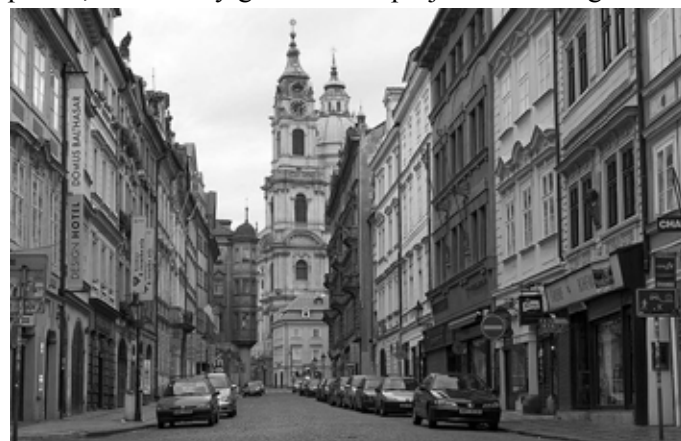
If you are looking for an unforgettable student's life or for a crazy Erasmus experience, do not hesitate, this place is for you. A student's life here reminds a recreation zone more: fresh air, forest trees all around and cozy



atmosphere, in other words all that turns your student's life into recreation. Even if the university city is located on the suburb of Prague the number of university pubs and clubs give you all the possibilities to enjoy young nightlife. The whole university structure reminds a small town, here you can find everything that makes your student's life more exciting, easy and comfortable. Modern dormitories, library, canteen, PC classes, shops, clubs and cafes bring you just into the heart of student's life, so that you can feel its heart beating.

The study system is similar like in other EU countries: the study process consists of three levels: Bachelor degree (3 years) + Master degree (2 years) and then PhD level. As a matter of fact most of students get only their Bachelor degree and only some of them continue their studying in Master program. What is really great about all that you have a possibility to study both in English and Czech that what makes this university to be like a magnet for foreign students, so it was to me.

Academic year is divided into 2 semesters (autumn and spring), autumn semester generally begins at the first week of October and spring semester at the last week of February. Between that time students have an exam period, where they give in their projects and assignments



done during the semester, and sit their exams. During the semester they choose different subjects according to their specialization, for which they get a certain amount of credits (ECTS is valid), a great emphasis is put on individual and team projects, which give a great possibility to work with information, be aware of last world events, express your point of view, discuss them and develop both your professional and personal skills. Every semester number of block teachings with the foreign professors from all over the world are organized and at least twice per year Fair of Job Opportunities takes place in the university, there you can find out more about the companies, their vacancies and possibilities of career growth. Our university offers a dozen student's exchange programs varying according to your specialization and wants.

But of course the student's life is not just about studying, the favorite activity, everybody is waiting for every school year – a week spent in the university castle out of Prague, where concerts, excursions, student's evenings, discussions on the most exciting topics and simply beer talks are organized, and of course a little bit of studying.

That is in a nutshell the way my student's life looks like here, in the University of Life Sciences in Prague.

Anyway, the reality can hardly be described by words, as the saying goes: "It is better to see once than hear hundred times", I totally agree with it. So do not hesitate and come here, to Prague, no matters as a tourist, an Erasmus student or as a person, who is eager to bring something new to his/her life. Believe me it is worth it and you won't be sorry!!!

Olga Kalko

Prague, Czech Republic

Discriminarea - Cine pe cine

Cu mulți ani în urmă, încă la începutul veacurilor, oamenii trăiau având doar trei griji: de a mânca, de a se proteja și de a se înmulți. La un moment dat, cineva a simțit că este capabil să facă și altceva decât să vâneze și să se înmulțească, iar altcineva că este în stare de mai multe, nu doar să strângă pomușoare și să îngrijească copiii. Astfel a apărut așa numita „deosebire” între activitățile caracteristice femeilor și cele caracteristice bărbaților.

Nu consider că reprezentanții unui sex aveau îndeletniciri mai importante de cât ale reprezentanților celuilalt, deoarece dacă nu era carne, erau pomușoare, dacă nu erau pomușoare, era pește... Se înțelegea lumea de minune, însă nu știi ce s-a întâmplat și a luat-o razna toată simbioza asta. Au început să apară nemulțumiri: femeile, nu știi de ce, aveau impresia că a fi bărbat este mult mai interesant, încercau în fel și chip să demonstreze celor din jur că și ele sunt bune la vânat, păscut oi, pescuit, etc. Mă întreb: La ce bun toate astea?, de parcă nu era bine atunci când toate erau la locul lor, fiecare își îndeplinea obligațiunile sale, acolo unde se pricepea cel mai bine, unde totul era bazat pe diviziune în muncă... Acest model de conviețuire, poate din cauza rutinei, sau poate din cauza prostiei omenești, a încetat să mai existe.

Ca atare de aici a și început legenda discriminării dintre femei și bărbați. Din punct de vedere etimologic, cuvântul provine de la latinescul *discriminare*, adică *a face diferența*.

Oamenii însă au păstrat un alt sens al cuvântului: proces social prin care are loc izolarea sau punerea în dezavantaj a unor oameni din cauza sexului (femeie - bărbat), religiei, viziunilor politice, rasă, sau ale altor criterii subiective.

Eu aș crede că în memoria colectivă ar trebui să rămână prima variantă a discriminării, deoarece este mai corectă și

are menirea de a pune în evidență individualitatea fiecărui om. Cineva ar spune că fiecare dintre noi are dreptul să aibă orice îndeletnicire, sunt complet de acord, însă mai există niște puncte care ar trebui puse pe „i”.

Punctul 1. Bărbații încearcă să le interzică femeilor să facă cele bărbătești. De ce oare? Nu ar fi mai bine să le permitem, precum copiilor mici, să bage mâna în foc și să înțeleagă că frige?

Punctul 2. Reprezentanții ambelor sexe încearcă să-și demonstreze reciproc că sunt capabili să existe unii fără alții... Absurditate totală, bărbații au nevoie de femei, tot așa precum plantele au nevoie de lumina soarelui, iar femeile au nevoie de bărbați, ca și plantele, care, pe lângă lumină mai au nevoie și de apă.

Punctul 3. Cine trebuie să cedeze? Bărbatul? ...Da, în cazul în care este cel care greșește. Dar în cazul în care femeia nu are dreptate? Ce ne facem? Tot bărbații trebuie să cedeze?

În statutul unei organizații era stipulat: „În consiliul de administrație femeile nu trebuie să alcătuiască mai puțin de 50%”.

Interesant ... mai puțin nu se poate, dar mai mult? În acest caz, cine pe cine discriminează? Și astfel de nedreptăți sunt o duzină, acestea pot fi comise atât de bărbați, cât și de femei.

Nu e mai bine oare să vedem și să înțelegem partea frumoasă a lucrurilor, să realizăm că discriminarea poate fi și o metodă de protecție. Desigur, nu mă refer la exagerările absurde care pot fi urmărite pe parcursul istoriei. Iar dacă femeile, pe lângă dorința de a ne vedea oameni de succes, președinți, bussines-meni, vor să vadă în noi și bărbatul, atunci și noi vrem să avem alături nu o bussines-lady, ci o femeie.

Vadim Bolocan

UȘA

„Eu sunt ușa”¹

„Iată, Eu stau la ușă și bat
De-mi va auzi cineva glasul
Și va deschide ușa,
Voi intra la el...”²

...un sunet abia deslușit,
nu-i nimeni mi-am spus în gând
-poate mi s-a părut.
Nici un călător, nu ciocăne atât de ușor
i-am răspuns *Corbului* lui Edgar Allan Poe³, în
gând.

Dar eram curios foarte
sa văd totuși cine bate.
M-am dus și am deschis larg ușa.

Cum în încăpere nu erau ferestre,
abia când am deschis ușa
și a năvălit deodată lumina,
am văzut
că cel care a intrat
eram tot eu ...

M-am recunoscut în clipa limpede ca lumina
deși știi – știi bine – că am murit deja atunci
când am deschis larg ușa

Am murit și-am început să scriu.
Acum știi, acum scriu.
Deschide și tu ușa
prin care pătrunzi în tine,
prin mine.



Sandu Tarsia

1 Ioan 10,7

2 Apocalipsa 3,20

3 „E vreun călător” șoptit-am „care ciocăne ușor-

Doar atât – un călător”

(Corbul, E.A.Poe, traducere de Ștefan Augustin Doinaș)



Coperta 1 - Portret Emanuil Gojdu

Coperta 4 - Monumentul funerar Emanuil Gojdu din cimitirul Kerepesi Budapesta